

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛА УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 26 (741)

30 червня – 4 липня
2014 року

www.krula.com.ua

e-mail: krula_ukr@i.ua

Підписний індекс –
22242

Генерал-полковник Валерій Гелетей – Міністр оборони України

3 липня Верховна Рада України прийняла Постанову "Про призначення Валерія Гелетея Міністром оборони України". За відповідне рішення проголосували 260 народних депутатів. Постанову про призначення генерал-полковника Валерія Вікторовича Гелетея вніс до Верховної Ради Президент України – Верховний головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко.

Генерал-лейтенант Віктор Муженко – начальник Генерального штабу – головнокомандувач ЗС України

Президент України – Верховний головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко 3 липня призначив генерал-лейтенанта Віктора Муженка начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Примушення до миру: український варіант

2 стор.

Четвертій ракеті уникнути не вдалось

У середу, 2 липня, терористам вдалося підбити літак Повітряних Сил ЗС України Су-24, який виконував визначені завдання в зоні проведення антитерористичної операції.

По літальному апарату було випущено одразу чотири ракети із ПЗРК. Внаслідок вмілих дій екіпажу вдалось уникнути попадання трьох із них. Однак четверта таки влучила у лівий двигун "сушки". Виникла пожежа. Досвідчений екіпаж діяв чітко та злагоджено, як і належить у подібній ситуації. Пожежу було локалізовано і льотчики посадили літак на визначеному аеродромі.

Наразі військові авіаційні інженери визначають ступінь пошкодження крилатої машини, проводять оцінку її технічного стану з метою визначення можливості його відновлення в умовах авіаційної ТЕЧ військової частини, або ж ремонту на вітчизняних авіаремонтних підприємствах.

Юрій Ігнат. "Крила України".

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048

Примушення до миру: український варіант

30 червня о 22:00 закінчився термін перемир'я між силами антитерористичної операції і сепаратистами. Таке рішення було ухвалене Президентом України – Верховним головнокомандувачем Збройних Сил України Петром Порошенко за підсумками засідання РНБО. Перемир'я, яке тривало 10 днів і ночей, закінчилось, так і не давши очікуваних результатів. За цей час терористи 108 разів порушували режим незастосування сили, а в результаті атак бойовиків було вбито 27 та поранено 69 українських військових. Загалом же за час АТО загинуло 200 наших захисників (серед загинувших – 150 військових ЗС України, 7 – співробітників СБУ, 6 – прикордонників, 13 – бійців Нацгвардії, 24 міліціонери), ще 619 – поранені. Крім того, станом на 3 липня у полоні бойовиків перебуває 29 українських військових.

Після відновлення активної фази антитерористичної операції на Донбасі українська армія розпочала масований наступ на всіх напрямках. Першими у хід пішли артилерія та штурмова авіація – атаковані місця скупчення та позиції бойовиків на півночі Донецької області поблизу населених пунктів Ямпіль, Слов'янськ та Краматорськ. Вогнем української артилерії повністю знищено тренувальний табір терористів під Слов'янськом, де, за попередніми даними перебувало майже 250 бойовиків. Декілька сотень бойовиків знищено в результаті авіаудару по ба-

вністю знищені укріплення бойовиків під Сніжним на Донеччині – артилерія завдала потужного удару по укріпленнях терористів біля Савур-Могили. За словами очевидців, з-під обстрілу врятуватися не вдалося нікому. Загалом, за першу добу українські військові завдали ударів по 120 раніше розвіданих об'єктах і місцях скупчення бойовиків.

Вже ближче до обіду 1 липня з'являється інформація про те, що активізація дій сил АТО з ліквідації бандформувань змусила терористів розпочати перемовини із силовиками для переходу на бік влади

бойовиків, котрі, "навоювавшись" на сході України, намагались повернутись додому.

Завдяки успішним наступальним діям українських воїнів від терористів звільнено населені пункти Закотне, Старий Караван, Резніківку, Райгородок, Рай-Олександрівку, Брусівку, а також містечко Металіст, неподалік Луганська. Лікві-

разом зі ще одним населеним пунктом Донецької області – Селидівкою – було звільнено 3 липня.

Одночасно триває операція за відновлення контролю над ділянкою українсько-російського кордону на Донбасі. За першу добу встановлено повний контроль над КПП "Довжанський". Сили АТО з боями просуваються вздовж кордону до пунктів пропуску "Червонопартизанськ" та "Ізварине". Останній, до речі, за даними радіоперехоплень перемовин бойовиків, 3 липня відбито українськими військами.

У той же час на територію України з РФ через невідконтрольні ділянки кордону зуміли прорватися кілька колон озброєних російських найманців на підтримку сепаратистів. Серед військової техніки помічені танки, БТРи, ЗРК "Стріла-10", КамАЗи з артилерійськими установками та мінометами на причепах. Так, за інформацією Дмитра Снегирьова, співголови Громадської ініціативи "Права Справа", 1 липня о 5:00 ранку через місто Суходольськ, що у Луганській області, з боєм прорвалася колона, яка складалася з 20 одиниць бронетехніки. Друга колона прослідувала за тим самим маршрутом о 7:00 ранку. Близько 9:00, за його інформацією, українські військові почали дії з блокування цієї ділянки кордону.

Слід додати, що вранці, 3 липня, три російські військові вертольоти порушили повітряний простір України. Два Мі-8 і один Мі-24 були помічені в районах населених пунктів Біловодськ, Краснотаровка, Комишне Луганської області та прикордонного пункту "Довжанський". Про

це, зокрема, повідомив представник інформаційного центру РНБО Андрій Лисенко на брифінгу.

Незважаючи на те, що терористи знаходяться під великим пресингом українських силовиків, окремі групи бойовиків не полишають спроб прорватися з оточення. Зокрема атаки бойовиків були здійснені на позиції сил АТО на горі Карачун та кілька блокпостів поблизу Слов'янська. Всі вони були відбиті. До речі, внаслідок одного з обстрілів бойовиками гори Карачун, що під Слов'янськом, впала розміщена там телевежа.

На превеликий жаль, не минуло без людських втрат з боку українських солдатів внаслідок масованих артилерійських обстрілів. Тільки протягом 1 липня терористи здійснили 19 обстрілів автомобільних колон і позицій Збройних Сил України в районі населених пунктів Поріччя, Крива Лука, Дякове, Оленівка, Сватове, Слов'янськ, Краматорськ, Мілове, прикордонного пункту пропуску "Новоазовськ". Усі атаки відбиті нашими силовиками.

За словами прес-офіцера АТО Олексія Дмитрашківського, сили АТО зазнали втрат й у військовій техніці. Терористам вдалося підбити український танк Т-64 та вантажівку "Урал", знищити 4 гармати Д-30. 2 липня бойовики 4 вистрілами з ПЗРК обстріляли літак Су-24, що бере участь в антитерористичній операції. Екіпажу вдалось долетіти до пункту призначення.

Крім того, не припиняється "боротьба" і на політичному фронті. Так, 2 липня у Берліні відбулась зустріч міністрів закордонних справ Німеччини, Росії, України та Франції. Її результатом стала декларація, в якій йдеться про створення тристоронньої групи з врегулювання кризи на Сході України. Вже найближчим часом представники України, Росії та ЄС повинні підготувати умови для припинення вогню. У свою чергу Україна готова відновити режим припинення вогню, але виключно в умовах двосторонньої відмови від застосування сили, відновлення контролю за кордоном при моніторингу ОБСЄ та звільнення всіх заручників.

А тим часом ОБСЄ своєю резолюцією визнала Росію окупантом української території...

Андрій Яцик.
"Крила України".

зах терористів у Краматорську. За даними розвідки, до початку активної фази АТО, там було понад півтори тисячі терористів. За інформацією джерела з штабу АТО, кількість знищених там терористів може варіюватися у межах 800-1000 осіб. Решті вдалося розбігтися.

Масованим вогнем артилерії по-

або беззбройного повернення в Росію. Втім, наша північна сусідка зовсім не чекає назад своїх "голубів миру", облаштовуючи по всій протяжності кордону з українським Донбасом вогневі точки. Слід зазначити, що 25 травня "новітні російські загороджувальні загони" знищили своїх же співгромадян –

довано блокпости бойовиків ДНР у Карлівці і Пісках Ясинуватського району. Запеклі вуличні сутички другу добу точаться у самому центрі Мар'їнки, що зовсім поруч із Донецьком. Розпочались бої за звільнення Краснодона. 2 липня танки ЗС України увійшли в інше донецьке містечко – Миколаївку, яке

ОГОЛОШЕННЯ

Командування Повітряних Сил Збройних Сил України оголошує конкурс

на заміщення вакантної посади державного службовця спеціаліста служби безпеки дорожнього руху військової частини А0215.

Вимоги до кандидатів:
наявність громадянства України;
знання чинного законодавства з питань державної служби, основ державного управління та права, правил ділового етикету, правил та норм охорони праці та протипожежного захисту, порядку підготовки проектів нормативних документів, інструкції з діловодства;

володіння державною мовою, знання основних принципів роботи комп'ютера, відповідних програмних засобів та володіння ними у режимі користувача;
повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; без вимог до стажу роботи.

Документи приймаються за адресою: 21007 м. Вінниця вул. Червоноармійська, 105, військова частина А0287. Довідки за телефоном: (0432)-596-910.

"Північний сокіл-2014": підсумки операції

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

1 липня у 60 будинку офіцерів ЗС України, що у місті Вінниці, відбулася робоча зустріч керівництва Командування Повітряних Сил Збройних Сил України з делегацією збройних сил Королівства Данія на чолі з підполковником Ове Уруп-Медсеном.

Українську військову делегацію очолює заступник начальника авіації Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Олександр Кулібаба.

Мета візиту – підбиття підсумків проведення спільної українсько-данської операції "Північний сокіл-2014", обговорення перспективних напрямків двостороннього співробітництва.

На початку зустрічі полковник Олександр Кулібаба висловив переконання у тому, що ця зустріч стане черговим кроком у справі розширення взаємовигідного двостороннього співробітництва в галузі військово-транспортних перевезень обох держав.

– Я радий вітати представників данської військової делегації у м. Вінниця. Приємно

констатувати, що на сьогоднішній час співробітництво між повітряними силами наших країн набуває тенденції до постійного розвитку. Вже шостий рік поспіль особливий склад та авіаційна техніка Збройних Сил України залучається до виконання авіаційних перевезень в інтересах Королівства Данія. Отриманий під час заходів досвід, стане дуже корисним для української сторони, – зазначив заступник начальника авіації Командування Повітряних Сил ЗС України.

Під час робочого засідання іноземною стороною для українських колег було презентовано брифінг за підсумками участі літака Іл-76 та особового складу Повітряних Сил Збройних Сил України у спільній військово-транспортній операції "Північний Сокіл – 2014".

Петро Порошенко: “Українська армія потребує невідкладного реформування”

Верховна Рада України 3 липня підтримала внесення Президентом України кандидатуру на посаду Міністра оборони генерал-полковника Валерія Гелетея. Відповідний проєкт постанови підтримали 260 народних депутатів.

У своєму виступі на пленарному засіданні парламенту Глава держави наголосив, що критеріями, якими він керувався в питанні призначення силового блоку, стали професіоналізм, рішучість та самовідданість.

– Нашій армії необхідний керівник, який завдяки рішучості і наполегливості розпочне нарешті невідкладні реформи – реформи, які ми мали провести ще 20 років тому. Реформи, що дозволять нам створити таку армію, завдяки якій більше нікому не спаде на думку планувати агресію проти нашої держави, – підкреслив Президент під час представлення кандидатури Валерія Гелетея на посаду Міністра оборони.

Президент підкреслив, що винні у розвалі військово-промислового комплексу та розкраданні матеріальної бази Збройних Сил мають постати перед законом.

– Україна стоїть перед надскладними викликами. Ми маємо очистити

армію від тих, хто паразитує, витягуючи з неї бюджетне фінансування. Ми маємо відродити потенціал нашого військово-промислового комплексу, який багато років слугував ширмою для відмивання грошей з бюджету через державне оборонне замовлення, – сказав Петро Порошенко.

“Ми маємо зробити все, щоб військовий – хоч генерал, хоч капітан, який взяв хабара, більше ніколи не зміг віддати честь”, – наголосив він.

Глава держави констатував, що проведення Антитерористичної операції показало повний розвал системи тилового забезпечення.

Президент висловив переконання, що прихід нових людей у силові структури дозволить зламати корупційні схеми та дозволить притягнути до відповідальності зрадників, які намагалися нажитися на безпеці солдат.

– Ми не дозволимо ганьбити та паплюжити нашу армію. Так як країна сьогодні потребує захисту наших Збройних Сил, Національної гвардії, прикордонників, Служби безпеки, так і армія сьогодні потребує вашого захисту. Не залиште сам на сам з такими, хто намагається підірвати віру в нашу армію, намагається паплюжити її, співаючи із закордонних голосів російської пропаганди, – наголосив Петро Порошенко.

Глава держави висловив подяку Михайлу Ковалю за високий рівень

відповідальності, проявлений на посаді виконуючого обов'язки Міністра оборони.

Президент зазначив, що він прийняв рішення про призначення Михайла Ковалю заступником Секретаря Ради національної безпеки і оборони.

Одразу після виступу у Верховній Раді Президент провів нараду з керівниками силових структур. Під час наради Глава держави привітав Валерія Гелетея з призначенням на посаду Міністра оборони.

Також Президент представив керівникам силових структур Першого заступника Глави Адміністрації Президента України Юрія Косюка.

– Я вважаю його найкращим менеджером, який має достатньо жорсткий стиль управління. Він має якісно покращити ситуацію з наведенням порядку в системі тилу, забезпечення логістики, тендерних процедур, – підкреслив Президент.

Глава держави доручив Міністру оборони Валерію Гелетею, Першому заступнику Глави Адміністрації Президента України Юрію Косюку та Голові Державної прикордонної служби Миколі Литвину у стислі терміни доповісти про ситуацію щодо покращення забезпечення військ, формування ефективної системи логістики та рішучих кроків у боротьбі з тероризмом.

Петро Порошенко: “Ми не дозволимо паплюжити нашу армію”.

АВІАБУДУВАННЯ

Нові можливості для ДП “Антонов”

Згортання українсько-російського співробітництва відкриває нові можливості для українського авіапрому і літаків “Антонов” на ринках ЄС і США, вважає экс-перший заступник міністра промислової політики України Володимир Рижов.

Як зазначає экс-заступник міністра у публікації в “Forbes Україна” у середу, “у Європі та США, очевидно, повинен з'явитися підвищений інтерес до наших літаків, особливо в світлі останніх подій в Україні та згортання відносин з Росією”. При цьому він пояснює: літаки класу “Антонов”, які як “джип – скрізь пройдуть”, у світі не виробляє ніхто. Разом із тим, “вакансії” регіональних пасажирських літаків на 100 місць, а також транспортників вантажопідйомністю 10-20 тонн у Європі та США ніким не зайняті, уточнює В.Рижов.

“Звичайно, намагаються щось зробити Embraer, Bombardier, але поки це не ті машини. Адже є США з їх Аляскою: якщо вони збираються освоювати шельф Північного льодовитого океану, то їм доведеться садити літаки на льодові аеродроми і на засніжені майданчики. Тому їм потрібні такі машини”, – констатує экс-заступник міністра.

Як нагадує В.Рижов, конкурентні переваги транспортників “Антонов” у світі переконливо демон-

струє середній транспортний Ан-70, що перевершує за всіма параметрами європейський аналог A400. “Ми розраховуємо, що EADS як основний власник акцій Airbus повинен зацікавитися нашою машиною”, – зазначає экс-заступник міністра, додаючи: “До сі певну проблему представляла Росія”.

Сьогодні авіапром України, уточнює В.Рижов, вже частково комплектує західною технікою літаки “Антонов”, крім того, стоїть завдання перейти на західні двигуни: канадські Pratt & Whitney чи американські General Motors. “Тоді ми за якістю в своєму класі вийдемо на кращі показники в світі”, – переконаний він.

Екс-заступник міністра також визнав наявність певної залежності українського авіапрому від РФ, і в першу чергу “за матеріалами”. “Наприклад, на двигуни, які робить “Мотор Січ”, багато йде російських комплектуючих. Однак вони елементарно, менш ніж за півроку, переводяться на європейську комплектацію”, – заува-

жив він.

За словами экс-заступника міністра, вирішення питання за матеріалами потребує “відновлення ЗАЛК і “Дніпроспецсталі”, а перехід з російського на європейський матеріал, вимагає “великої кількості додаткових випробувань”. Поки Україна змушена брати російські матеріали, які крім усього іншого, дешевші, – констатує він.

Повне припинення співпраці в авіапромі з РФ, за словами В.Рижова, недоцільне: Україна обслуговує раніше поставлені російським експлуатантам літаки “Антонов”. “Та й європейці з американцями нас не підтримають. Інше питання – бойова авіація. Тут треба займати жорстку позицію”, – підкреслив він.

За оцінками экс-заступника міністра, для авіапрому України в найближчі 10-15 років співпраця з ЄС і США виступає перспективним напрямком. “Є надія на входження ДП “Антонов” затребувані світом моделі літаків. Тим більше, що ми не конкуруємо, а доповнюємо”, – резюмував В.Рижов.

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

Найближчим часом на БТР-80, що залучаються силами АТО, встановлять додатковий захист

Державне підприємство “Харківський механічний завод” за домовленістю із оборонним відомством встановить на 30-х бронетранспортерах БТР-80, які використовують воїни-десантники на Донбасі, додаткові захисні ґратчасті екрани.

Питанням виготовлення та монтажу даного обладнання по периметру бойових машин займається представник штабу антитерористичної операції полковник Валентин Федічев.

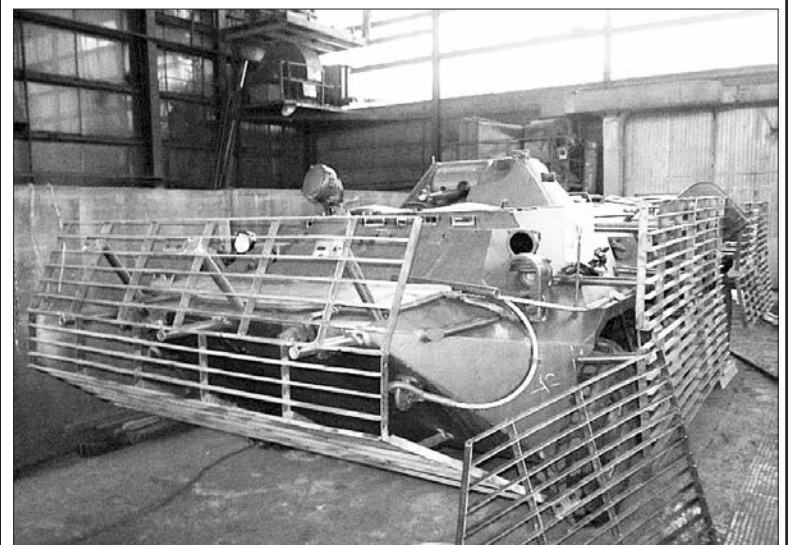
– Як показав бойовий досвід, дана проста конструкція вберігає екіпаж бойових машин від дії кумулятивних пострілів, випущених з гранатометів типу РПГ-7, РПГ-22 або РПГ-26. Потрапивши в ці грати, граната застрягає і розривається на відстані півметра від броні. До речі, з фінансуванням даного проєкту нам допомогли Харківська обласна державна адміністрація та благодійні організації регіону. Тому бюджетні коштів для цієї доброї справи не знадобилися, – повідомив він.

За словами директора ДП “Харківський механічний завод” Людмили Яценко, з проектуван-

ням захисних екранів допомогли колеги з ДП “Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. О. Морозова”. Основну ж роботу, нову для підприємства, виконали власними силами і в короткий термін.

– На перший пробний зразок, встановлений на БТР-80, пішло трохи більше доби. Врахували недоліки та за погодженням з військовими приступили до серійного виготовлення. Вже на цьому тижні ми відправимо в зону АТО не менше п'яти ґратчастих екранів, решту направимо на Донбас протягом наступних двох тижнів, – розповіла Людмила Яценко.

У планах керівництва АТО вже інші проєкти співробітництва з харківськими профільними підприємствами у питаннях модернізації різних зразків бронетехніки.

АТО Сергія Рогузька, або історія пораненого мінометника

Січень 2014-го. Невелике село на Житомирщині. Ірина перемикає телевизор з каналу на канал і з тривогою стежить за новинами зі столиці. Сергій у Києві, на роботі. Він працює охоронцем на підприємстві. Хоча чоловік і не в епіцентрі трагічних подій, на душі тривожно – за нього, за дитину, за всю родину. Чим це все закінчиться? Серце жінки відчуває тривогу, і небезпідставно...

Сергій мусить шукати роботу далеко від дому. Відтоді, як повернувся з війська, а це було в 1995-му, рік-два попрацював у колгоспі. Колективне господарство прогнозовано розвалилося, а годувати сім'ю треба. Тож столиця стала рятівним острівцем для фінансового виживання родини.

До слова, армію Сергій Рогузько пройшов з усіма належними традиціями, як у кіно. Провалили усім селом, навіть банку самогону в городі зарили, а майбутня дружина (Іра) не один зошит зписала на листи. Військову службу пройшов достойно, на Хмельниччині, став гарним мінометником. За два місяці бойових навчань випустив до двохсот мін із свого 120-міліметрового... Вже через півтора року і горілку, закопану у городі, випили. Талановитого бійця записали до резерву, відтоді він – військовозобов'язаний. Як і тисячі чоловіків, за першим покликом має з'явитися до військкомату і стати на захист Вітчизни! Зрештою, так і сталося.

“Приснилась вода – буде біда”

Сергій щоразу приїжджав із Києва на вихідні. Разом з дружиною та дочкою проводили кілька днів, раділи тому, що мають. Як всі люди хотіли кращого, та Бога не гнівили, аби здоров'я було. Десь у лютому 2014 року повернувся з роботи на рідну Житомирщину. Тієї ночі Сергій довго не міг заснути. Врешті, коли сон таки зморив чоловіка, йому наснилася вода: немов би камінь кидає з мосту і чує характерний хлопіт. “Як сниться вода – буде біда, – так у нас кажуть”, – думав Сергій, а повістка з військкомату вже була в дорозі. Направду кажучи, таких повісток потім прийшло ще п'ять. Чоловік втомився їздити з Києва “відмічатись” й чекати, коли врешті настане час “Ч”.

І він настав. Сльози Іри, відчай в очах батьків й досі щемлять серце воїна. Так, саме воїна, бо він без вагань прийняв рішення – до останнього боронити Вітчизну від агресора. О четвертій ранку тихе-

ньо зібрав речі та поїхав на збори. Нікого не будив – зібрався, і поїхав. Тепер про це жалкує, бо тоді не думав про те, що міг уже нікого не побачити, не обійняти, не попросити вибачення, та не будемо забігати наперед.

Рятівні сантиметри

На щастя, нині Сергій живий і майже здоровий, лише “трішки поранений”, – сам так каже. Проходить лікування у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону у Вінниці. Полковник медичної служби Олександр Варченко щодня по декілька разів навідується до пацієнта і готує чоловіка до операції. Олександр Володимирович – один із кращих в Україні щелепно-лицьових хірургів, і Сергій одразу зрозумів, що потрапив у хороші руки. У нього й досі в голові сидить осколок від гранати АГС-17 – автоматичний гранатомет, який терористи підступно застосували проти підрозділу Сергія. Як каже Олександр Варченко, Сергію неймовірно пощастило.

Осколок увійшов через вухний отвір і пішов далі донизу, пошкодивши барабанну перетинку, мигдалини, язик, зуби та застряг у щелепі. Полковник Варченко говорить, що Бог врятував Сергія, йдеться про якісь сантиметри. Досвідчений медик обіцяє докласти максимальних зусиль, аби повернути в сім'ю здорового люблячого чоловіка та батька. Адже вони цього так чекають...

У дев'яностих стріляв на “п'ятірку”

Перед тим, як поїхати в зону АТО, молодший сержант Рогузько разом з іншими бойовими друзями проходив військовий вишкіл. Радше не вишкіл, а відновлення дещо призабутих навичок. На Широкіланівському полігоні на Миколаївщині він зустрів старого “друга” – 120 мм міномет. Запах сталі, мастила та пороху вмить пробудив у пам'яті чоловіка призабуті дев'яности. Це тоді він на “п'ятірку” “шмалив” по умовних цілях. Що тепер? Невже доведеться вести вогонь по реальних? По бойовиках і сепаратистах, які через гроші та брудну й аморальну кремлівську пропаганду опинилися по ту сторону.

Про те, що “шмалитиме” без перестанку, без жалю і нещадно, зрозумів, коли побачив перші трупи бойових товаришів, котрі не відкривали вогонь першими, а виконували свій військовий обов'язок на блокпостах. У них же сім'ї, маленькі діточки, більшість молодші за нього на років 10-15. Немає та жалю та сумнівів щодо терористів!

Борщ під кулями та американські пайки з карбідом!

Два місяці на блокпосту на Луганщині – окремих відрізків у житті чоловіка. Він пережив будні та миттєвості, котрі назавжди закарбовуються в пам'яті. Військове братерство, взаємодопоміч, мужність та інші чесноти українського воїна – усе змушує замислитись і докорінно переоцінити життєві цінності.

– Ми були як одна сім'я, – розповідає Сергій. – Спали поруч, як немовлята, їли з одного казана, а що казати про приготування їжі.

Дні та ночі на блокпостах здавалися дуже довгими. Готувати їжу на всіх – це щось особливе. Звичайно, штатний кухар був у підрозділі, однак до цього процесу залучалися усі вільні від вахти хлопці. Начистити картоплю, моркву, зварити справжній український борщ – як не як, якась благодать у таких умовах.

Вороги не пройдуть.

– Якби наші жінки тільки знали, як ми вміємо готувати, особливо борщ, та ще й на вогні, під гарну українську патріотичну пісню, та ще й під свист куль сепаратистів, – жартує Сергій. – Краще хай не знають, а то вдома на кухні пройде ротація (сміється).

– Сухпаї до нас такі дійшли, – розповідає Сергій, – як вітчизняні, так і американські. Одразу скажу: наші у три рази смачніші. Але американські – практичніші. Від них навіть спати не хочеться, щось таки там досипають від сну. У нас навіть казус виник. Ніхто не розповів, як їх правильно розігрівати, то ми мало карбідку не наїлися. Справа в тому, що карбід, який я колись використовував у селі як піротехнічний засіб на Паску, в американському сухпаї використовується для миттєвого розігріву їжі в спеціальному контейнері. Його треба змішати з водою, і все. А ми мало не скуштували цієї гримучої суміші (посміхається). Там, в американському пайку, пакети на 15 різних страв, тобто на півтора десятка прийомів їжі – трішки краще продумано, ніж у наших пайках, та, все одно – наш смачніший, – резюмує Сергій.

“Надійний” тил

Насправді з харчами для наших військових не все так добре, як хотілося б. Про це знають усі: і на передовій, і перед екранами телевізора. Зрештою, інформація про продаж американських сухпаїв в Інтернеті давно облетіла

ЗМІ. При нинішніх технологіях щось приховати нереально. Пайки – пайками, їх надовго все одно не вистачить, а от ситуація із тиловим (продовольчим) забезпеченням війська у польових умовах потребує негайного вирішення. Перехід на так званий “аутсорсинг” призвів до немічної ситуації з цілим комплексом забезпечення армії продовольством в особливий період. Ніхто тоді не думав про війну, лише про гроші. Про відкати, вибачте, не знав лише лінивий. А фірми, які щоразу вигравали тендер, поставляли у військо масло-спред за ціною вершкового масла та іншу підмінну харчову продукцію, аби лише вкlastись у рамки тридцяти з лишнім гривень на добовий раціон військовослужбовця й заробити на цьому чималі гроші. Що й казати, за це “безцінне” держзамовлення не один рік судилися!

На жаль, зараз, у скрутну хвилину, із проблемами наодинці опинилися такі хлопці, як Сергій. Тому самі виходять із ситуації. Варять борщ і що під руку попаде, словом, з голоду не пропадають. Чимала допомога надходить й від небайдужих місцевих жителів, плюс допомога регіонів.

Темою номер один як на телевізійних каналах, так і в окопах блокпоста стали бронезилети, вірніше – їх відсутність. Ніхто не може зрозуміти суть проблеми, чому за три місяці на грудях наших хлопців немає захисту від куль та шрапнелі. Які закони треба ще прийняти? Які тендери провести? На які Закони закрити очі, щоб врятувати життя десятків людей?

Командир міномету Сергій Рогузько не звик довго чекати сторонньої допомоги. Так його виховав батько. “Коли треба діяти – не стій на місці, а щось роби!” – казав він. І Сергій зробив. Подзвонив другу на роботу, той – своєму другу, а той – ще комусь. Результат – за два дні “Новою поштою” мінометний розрахунок молодшого сержанта Рогузька отримав який не є, а захист – чотири 24-кілограмові, пошматовані афганською військовою “бронією”. Тепер, окрім сталевих касок часів Другої світової, життя мінометників захищають надзвичайно важкі та незручні афганські жилети. Постійно їх не виносиш, та у скрутні хвилини, бійці одягають цей захист – жити всім хочеться.

А обіцяні державою бронезилети і на даний час десь в бюрократичній дорозі...

Мабуть, мене врятувала олія

Блокпост на автошляху – це

Так виглядає блокпост на Луганщині.

Бойова позиція мінометного розрахунку.

єю, що строем стояли між матрацом, на якому спав, та вибухом снаряда. Він був весь у крові та олії, яка, цілком можливо, стримала осколки, або ж скерувала їх в інший бік.

Тепер тут "кришуть" Збройні Сили

– Усі ходили на вибори Президента України, на дільницю у селі Мостки, якщо не помиляюся, – згадує Сергій Рогузько. – Надіємось, що новообраному Главі держави вдасться зробити правильні кроки для врегулювання конфлікту. Чесно кажучи, всі голосували за Порошенка. Бачили у ньому сильного стратега та політика. Хочеться, аби він якнайшвидше виправдав наші сподівання та довіру.

За словами наших бійців, на Луганщині чимало нормальних людей, які здатні тверезо мислити та аналізувати. Це було видно і під час виборів, і у розмові, і на блокпостах під час перевірок транспортних засобів, і в районних лікарнях, куди, до речі, спочатку доставили Сергія Рогузьку та інших поранених. Там казали: "Нам все одно, хто ви: військові, бандерівці, сепаратисти чи терористи, – ми лікарі і мусимо допомагати усім пораненим".

Але є й багато людей, які люто ненавидять усе українське, особливо армію та Національну гвардію, навіть якщо ті доброзичливо простягають руку та закликають до діалогу. "Бандерівці, фашисти, убийці, каратели", – чого тільки не чули у свій бік воїки. Зомбовані люди, їх може вилікувати тільки час або автомат Калашникова (стріляти не обов'язково!).

Як приклад у цій ситуації, одностороння позиція гірничих профспілок регіону, працівників та волонтерів людей. Серед таких і троє чоловіків, які стали добрими друзями Сергієвого блокпосту. Постійно допомагали водою, харчами та іншими необхідними речами. Вони ж бо, підприємці, скоріше фермери, які працюють самі на себе, об'єднавшись у невеликий трьохосібний колгоспик.

Українська армія упрямо сенсі заощаджує кошти фермерів. А вже відколи воїки зайняли цей район, до чоловіків перестала надходити "криша". Бандити чи то повтікали, чи пішли в армію ДНР, хтозна, але фермерам стало легше дихати. І таких випадків багато. Тож тепер у місцевих підприємців найнадійніша "криша" – Збройні Сили України. І платити нічого не треба – акція...

***

До палати Сергія Рогузька постійно хтось заходить: лікарі, медсестри, санітари, волонтери, журналісти, – вже трохи надокучає надмірна увага. Але цього візиту він чекав із трепетом у душі. Буквально позавчора з очима, повними сліз, до батька та чоловіка прийшли найрідніші люди в житті. Доньці Яні – чотирнадцять, вона вже доросла і все розуміє. У цей надзвичайно зворушливий момент вона пригорнулася до батька і міцно обійняла. Медики та сусіди по палаті тихенько вийшли. Ця сім'я має побути наодинці...

Юрій Ігнат.

Над Причорномор'ям небо блакитне

В зоні відповідальності Херсонської гвардійської зенітної ракетної орден Червоного прапора бригади, якою командує гвардії полковник Михайло Дмитрієв – кілька областей півдня України. Ще донедавна – зони відпочинку, кілька місяців тому вони перетворилися на прифронтову зону. Для "піхоти" – глибокий тил країни, де на полігонах проходить навчання солдатів та бойове злагодження підрозділів, для воїнів частини Повітряних Сил Збройних Сил України – передній край, котрий вони охороняють від вторгнення з повітря.

Прийом військовозобов'язаних та техніки

Кінець зими – початок весни в бригаді видався напруженим. Херсонські зенітники приймали поповнення. Мобілізація. За кілька днів чисельність особового складу зростає в рази. Військовий односторій одягли і молоді 20-річні юнаки, які ще ні разу не тримали зброю в руках та з цікавістю приміряли "берці", фотографуючи себе на айфон для інстаграма в соцмережах, і 50-річні "ветерани", котрі згадували давно забуте і тільки з усмішкою філософськи споглядали жваве піднесення молоді: "Поживемо – побачимо".

Принаймні, так на більшість зі своїх молодих підлеглих дивився тоді командир навчальної роти лейтенант Віталій Дадонів. За плечима офіцера – досвід не тільки служби у "гарячих" точках Радянського Союзу, а й успішне цивільне життя: ще взимку він був директором підприємства, що займається судовою автомобільною експертизою. Проте, як тільки учасник "Євромайдану" почув про початок часткової мобілізації, сам пішов у військкомат і, отримавши повістку, залишив на час бізнес і з кінця березня почав приймати особовий склад.

"Згадав молодість" і сержант Андрій Таран зі Скадовська. Строчков він проходив ще в Радянській армії, на Кавказі.

Новобранців розмістили в казармі. Проте не всіх. Були і намети з буржуйками. Прибулі на умови в частині не скаржилися. Загальне враження: тут, зважаючи на 20 років "реформування та розвитку Збройних Сил України", добре, годують нормально, а могло-то бути і набагато гірше.

"Мобілізували" частину і технічно. З державних та комунальних підприємств отримали додаткові тягачі, вантажівки та причепи. Більшість потребувала "приведення до боєздатного стану". А враховуючи, що у частині і військова техніка далеко не вся була готова до негайного маршу на бойові позиції, роботи в парку передувало чимало.

Армія – справа народна

Коли читаєш чи слухаєш про те, як український народ активно сприяє приведенню до бойового стану підрозділів та частин своєї армії, бачиш це відсторонено. Десь там... А от коли знайомишся зі станом справ у конкретній частині все стає набагато виразніше та зрозуміліше. Армія дійсно справа народна.

– Народні подарунки можна побачити в кожному підрозділі, – говорить заступник командира бригади підполковник Володимир Нор. – Далеко за межами Херсону на бойовому чергуванні розташувалися зенітні ракетні комплекси, у складі яких є автомобілі МАЗ-543, оснащені акумуляторними батареями великої потужності херсонського акумуляторного заводу SADA, які наприкінці березня передали в дар представники православної церкви київського патріархату. Кошти для придбання 21 АКБ збирала вся паства, до того ж завод зробив велику скидку, без якої не було б можливості придбати таку кількість вкрай необхідних бригаді акумуляторів. Чи не в кожному автомобілі, який використовується зараз у частині, є автозапчастини, придбані підприємцями Херсонської та Миколаївської областей. Федерація веслування Херсонської області (одна з найпотужніших в Україні) допомогла військовим системою відеоспостереження, двома телевізорами та принтерами.

Та цінна не тільки матеріальна допомога. Ледь не кожен вихідний в бригаду навідується самодіяльні та професійні художні колективи. На свята військовослужбовців вітають представники місцевих органів самоврядування, вручають подарунки кращим.

Не забувають про військовослужбовців і представники духовенства. Відвідуючи розташування бригади, протоієрей Володимир Рудницький провів бесіди з віруючими солдатами, сержантами та офіцерами, осяятив водіїв та автомобільну техніку частини.

До строю і до бою

Одним із основних завдань, котре постало перед командуванням бригади та кадровими офіцерами підрозділів була підготовка прибулих фахівців за військово-обліковими спеціальностями та їх допуск до виконання обов'язків за посадою.

– Одразу мобілізовані пройшли курс молодого солдата – розповідає полковник Михайло Дмитрієв, – ту ж стройову підготовку, вивчення статутів, неодноразово виїжджали на стрільбища. Та основна увага була зосереджена на спеціальній підготовці. Серед новоприбулих лише одиниці могли виконувати бодай частину з функціональних обов'язків. До того ж, не припинялися ні на день роботи на техніці.

Стрільби з автомата АК-74 у бригаді проходять регулярно. До їх проведення ставлення дуже серйозне та відповідальне. Завдяки цьому практичні навички поводження зі зброєю у всіх відновились доволі швидко: і в тих, хто служив недавно, і тих, хто кілька десятиліть не тримав бойову зброю в руках. Як казав один військовозобов'язаний, який раніше служив у десанті: "Скільки років пройшло, а руки все пам'ятають".

Перед першими стрільбами з військовозобов'язаними провели обов'язковий інструктаж з правил техніки безпеки при поводженні зі зброєю та боеприпасами, заняття з будови автомата та умов виконання вправи стрільби з АК-74.

Першим екзаменом стали показові комплексні заняття з антитерористичної підготовки. Були розіграні різні сценарії подій, зокрема й напад на колону і дії особового складу при відбитті цього нападу. Одним із елементів стали показові заняття з надання першої медичної допомоги. Хоч, подібні заняття проходили і раніше, але, як і добрі не були теоретичні заняття – практику вони не заміняють, тим паче таку цікаву практику – під час перев'язування майже над вухом вибухають взривпакети та стріляють з автомата. Як кажуть "умови наближені до бойових".

В цей складний та тривожний час, коли на сході держави проходить АТО, набути навички стають неабияк актуальними. Хоча багато чого солдати та офіцери вивчали на лекціях, в аудиторіях, бачили по телевізору, але, коли біля тебе реально стріляють, щось вибухає, кидають димові шашки, то і сприйняття дещо інше, більш гостре, більш відповідальне. Починаєш серйозніше і уважніше сприймати те, що тобі показують і навчають, розумієш, що це не гра. Дай Бог щоб ці знання і навички не стали у пригоді, але при необхідності кожен повинен не розгубитись, вміти вірно діяти. І пам'ятати, що від твоїх дій буде залежати як твоє життя, так і життя твоїх товаришів, підлеглих, цивільних. Недарма проводиться обкатка молодих солдат із танками або машинами. Інакше не можливо перебороти страх.

По закінченню навчання командир бригади оголосив подяку військовослужбовцям роти обслуговування і ремонту, які виконували ролі бійців АТО, нападників і поранених. Такі навчання – це те саме, що хочуть бачити в армії як молоді солдати, так і мобілізовані за призовом. Це реальна армійська служба. Також було сказано, що це не останні подібні заняття, що вони і надалі будуть регулярно проводитись. Без сумніву це піде тільки на користь і підвищить бойовий вишкіл та навченість солдатів.

практично самодостатній бойовий підрозділ, яка займає кругову оборону і облаштовує життєдіяльність. Тут може бути і сотня, і півсотні воїків, а також броньована техніка, кулемети, гранатомети, міномети. Служба непроста, нервова, особливо для тих, хто вперше в справжніх бойових умовах, а таких – переважна більшість. Головне пильність, відповідальність, самовідданість та чітке виконання наказів. На кону життя особисте і товариша по зброї.

Перший обстріл, під який потрапив Сергій і його команда, збентежив усіх. Це уже не навчання. Стає страшно і тремтять руки.

– По нас стріляють, звучить команда "До бою!", – гаряче розповідає Сергій. – Лиця у хлопців розгублені, але кожен машинально займає бойову позицію. Як розлисано. Починаємо молотити "зеленку", звідки ведуть вогонь. Куль та снарядів не шкодуємо. Раптом все стихло. В повітрі дим та запах пороху, під ногами хрустять гільзи...

Це було перше бойове хрещення для Сергія та його побратимів. Тоді, на щастя, обійшлося без жертв та поранених. Чого не скажеш про наступний обстріл. У ніч на 17 червня трьома станковими автоматичними гранатометами АГС-17 з різних напрямів блокпост було знов атаковано.

– Хтось таки нас здає, – розповідає Сергій. – Противник володіє достовірною інформацією про усі пересування. У цьому хлопці не сумніваються. Бо як пояснити, коли у глуху ніч, саме під час зміни вартових, коли люди тільки зайшли в палатки відпочивати, по нас злагоджено і точно "влупили", саме в усі палатки з людьми. Там і мене зачепило.

Насправді не зачепило, а отримав серйозне поранення в голову, про решту осколків у кінцівках Сергій навіть і не згадує.

– Тільки-но приліг – вибух: один, другий, третій, – каже він, – думав кінець. Вбігає наш медик закривавлений, швидко обколює себе якимись ін'єкціями і витягує нас по одному у укриття. Добре нас тоді помісили. Із 45 чоловік – 17 поранених. Усіх забрали у лікарні та шпиталі, і мене в тому числі. Медику, якого теж Сергієм звали, треба пам'ятник поставити. Повитягав нас, комусь таки врятував життя.

Сергій припускає, що його вберіг не лише самовідданий військовий медик, а й пляшки з олі-

ПРОБА ПЕРА

Ключ надії сержанта Тетяни Токаревої

Сержант медичної служби Тетяна Токарєва служить у Збройних Силах України не так давно – п'ять років. Рівно стільки ж вона працює за фахом – медичною сестрою. І вже молода жінка встигла побувати у зоні бойових дій, побачила кров та вперше у житті взяла участь у рятуванні людських життів неподалік від поля бою.

залишилися у Калинівці чекати та хвилюватися на довгі 39 днів...

Деякі тижнів група вінницьких військових медиків на чолі з начальником клініки щелепно-лицьової хірургії, стоматології, отоларингології та очних хвороб полковником медичної служби Олександром Варченко працювала у Кривому Розі, в розташуваних та районі зосередження 17-ї окремої танкової бригади, а згодом відбули безпосередньо в зону проведення АТО, і до 20 травня надавали медичну допомогу пораненим та хворим у полі під Ізюмом.

– Сержант Матушевська, а під час нашого спільного відрядження Тетяна носила ще дівоче прізвище, проявила себе в екстремальних умовах якнайкраще, – розповідає полковник медслужби Олександр Варченко. – Таня виконувала обов'язки медичної сестри – анестезиста, проте, як це й завжди буває, робила багато й іншої роботи, і робила кваліфіковано та бездоганно.

Як розповів Олександр Володимирович, одного дня хтось із медперсоналу групи запитав його, чи чув начальник групи Тетянин вірш. Одряду лікар не зрозумів, про що йдеться, а потім, зрозумівши, щиро здивувався. І – ось, що він почув...

Ключ надії
Важкі часи настали, принесли дні утрат.
Хоч як ми не кричали, загинув і мій брат.
Батьки самі zostалися, одні на самоті.
Дружини повмивались сльозами в гіркоті.
Маленькі плачуть діти, шукаючи тепла.
Нема кому зігріти: холодна і пуста
хатина біля ставу, де бабця спить стара.
Усі шукають миру і, ноги оббива,
ідуть вони до щастя. А щастя десь нема...
Ось день новий приходить і віра ожива.

Тетяна народилася й виросла у Калинівці, райцентрі Вінницької області. Після закінчення школи за прикладом дідуся, Григорія Григоровича Гуменчука, який усе життя пропрацював фельдшером, пішла у медицину. Закінчила Вінницький медичний коледж імені Д.К.Заболотного та пішла працювати до військової медичної установи – уклавши контракт, Тетяна була призвана на військову службу та призначена на посаду медичної сестри пульмонологічного відділення загальнолікарської клініки Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону. П'ять років вона, спочатку – рядовий, згодом – старший солдат, молодший сержант і, зрештою, сержант набувала практичного досвіду, беручи участь у лікуванні військових та цивільних пацієнтів відділення.

Коли на початку квітня з Військово-медичного клінічного центру відправлялася група медиків для участі у медичному забезпеченні Антитерористичної операції, яка на той час тільки починалася на сході України, командування відрядило молодого фахівця до складу цієї групи. Попри те, що Тетяна готувалася до шлюбу, адже з коханим Віталієм, який, до речі, також солдат-контрактник, на той час вони вже подали заяву до РАЦС, їй навіть на думку не спало відмовитися від небезпечного відрядження!

Дівчина поїхала, а батьки й наречений

Ніким ще не забута молитва, що несла у серці всім іскринку любові і тепла. Любіте, люди, неньку, що дала вам буття, Україну милу, люблю, що дала ключ надії до кращого життя!

Звичайно, це – не поезія, написана професійним поетом, адже ці рядки – перші у житті Тетяни, до цього віршів дівчина не писала. Просто події на півдні та сході нашої Батьківщини настільки глибоко вразили ніжну дівочу душу, що раптом усі ці враження та переживання пролилися поетичними рядками на аркуші в клітинку звичайного учнівського зошиту, що був у Тетяни у планшеті. Звичайно, гіркі слова про брата й батьків – це не змалювання трагедії власної сім'ї дівчини, а збірний образ. Проте скільки сотень таких сімей тепер є у нашій країні!..

Сподіваємось, що за першою пробою пера Тетяна Токарева порадує своїх близьких, колег, а, можливо, і наших читачів новими творчими доробками. А поки що вона продовжує службу у Вінниці. Повернувшись із зони АТО, за тиждень зіграли весілля. Щоправда, сьогодні, коли країна фактично перебуває у стані неоголошеної агресором війни, про медовий місяць мріяти даремно, але молодята не переймаються такими дрі-

бницями. Головне – що вона жива повернулася і він поки що поруч із нею. Оскільки ж відпусток у цей важкий для країни час у військовослужбовців немає, подружжя Токаревих продовжує служити. В Тетяни ж – нова посада. Після повернення зі Сходу сержант була переведена медичною сестрою – анестезистом до кардіореанімації. Та з поверненням з війни поранених не поменшало – вона і сьогодні бачить їх щодня та робить усе залежне від неї, відповідно до її службових обов'язків, аби врятувати їхні життя. Адже на сьогодні у стінах ВМКЦ Центрального регіону проходить лікування близько тридцяти поранених із зони проведення АТО. Одні, одужавши, виписуються, інші доставляються літаком аеромедичної евакуації "Віта" з аеродромів у східній частині країни. Доставляються останнім часом по декілька разів на тиждень... І Тетяна, беручи участь у лікуванні захисників Вітчизни, бачочи щодня біль та закривавлені бинти, мимоволі скоріше дорослішає, адже в душі вона – все та ж юна дівчинка, у яку колись, у школі, закохався майбутній чоловік Віталій. Дорослішає й мудрішає, бачить і розуміє ціну людського життя.

Олексій Тригуб.
"Крила України".

З ПЕРЕДОВОЇ

Санітарно-епідемічна ситуація у районах АТО під наглядом військових санітарно-епідеміологів

Для проведення санітарного нагляду, кваліфікованих гігієнічних та протиепідемічних заходів у визначених районах нашої держави виконув завдання особовий склад передової санітарно-епідеміологічної групи регіонального санітарно-епідемічного управління (м. Вінниця).

На озброєнні її фахівців знаходиться польова медична лабораторія на базі якої розгорнуті бактеріологічна та

санітарно-гігієнічна лабораторії. Крім того, є дезінфекційно-душовий автомобіль. При потребі лише за годину у

ньому можна здійснити дезінфекцію до 200 комплектів обмундирування влітку, а також провести санітарну обробку до 150 осіб шляхом гігієнічного миття водою з додаванням спеціальних розчинів.

Військові санітарно-епідеміологи постійно здійснюють санітарний нагляд та контроль за організацією харчування, побутовими умовами, лазнево-пральним обслуговуванням особового складу. Щодня проводять моніторинг епідеміологічної ситуації в районі зосередження військових підрозділів, населених пунктах та лабораторний контроль за допомогою бактеріологічних та санітарно-гігієнічних досліджень.

– На даний час епідеміологічна ситуація благополучна, випадків епідемускладень, групових і масових інфекційних захворювань не зареєстровано. Санітарно-гігієнічний стан району виконання завдань задовільний, – наголосив керівник групи підполковник медичної служби Василь Патик.

Руслан Літнік.

ДУХОВНА ДОПОМОГА

Священнослужителі Західної України допомагають пораненим в ході АТО

Поранених військових, які лікуються у Військово-медичному клінічному центрі Північного регіону, що на Харківщині, відвідали медичні капелани з Західної України.

Представники Української греко-католицької церкви зустрічаються з пораненими військовими, проводять молитви за їхні скоріше одужання, пригортають освяченою водою, благословляють та просто спілкуються з хлопцями.

– До Харкова я прибув з Коломиї. Протягом декількох тижнів я щоденно буду знаходитися у палатах з пораненими військовими. Багатьом їм необхідно поділитися своїми проблемами чи просто звернутися до мене, як представника церкви, з якимось наболілим питанням. В першу чергу хочу допомогти їм духовно, адже більшість з них цього потребує, – за-

значив отець Юрій Атаманюк.

Слід відмітити, що усі священнослужителі, які прибули до військового медичного закладу, входять до складу комісії душпастирства здоров'я УГКЦ. Представники цієї комісії добровільно виїжджають разом зі українськими військовими до зони проведення АТО.

Дмитро Чалий. м.Харків.
Фото автора.

Штаб для морських авіаторів будували усією Україною

Два місяці від ідеї до реалізації, зусилля десятків людей, близько півмільйона народних коштів, і на території аеродрому Кульбакіне “виріс” штаб, побудований для 10-ї Сакської бригади морської авіації. Тієї самої бригади, що рятувала літаки і вертольоти, тієї самої бригади, яка не скорилась ворогу і залишилась вірною народу України.

І хоч події в країні відтермінують перерізання червоної стрічки і урочисте святкування “новосілля”, та, схоже, це нікого не засмує. Адже будівля вийшла неабияка, а з фундаментом, блокомодулями, санітарним обладнанням, водопостачанням і водовідводом, електрикою і лінією її подачі, кондиціонерами і зовнішнім освітленням. Штаб складається з 11 робочих приміщень, санітарно-блоку з гарячою водою, душем та іншими зручностями. І усе це реалізували менше ніж за два місяці без жодної підтримки із боку держави. Фантастика? Ні, реальність, що підкріплюється величезною підтримкою з боку українських громадян, ініціативністю волонтерів, бажанням служити у гідних умовах з боку військовослужбовців.

– Рішення про початок допомоги бригаді морської авіації було прийняте 17 квітня, – розповідає Неллі Стельмах, координатор проекту, волонтер фонду “Крила Фенікса”. – До цього технічної служби бригади зовсім не було де розміститись. А з чого починається успішна діяльність? Звісно ж, зі створення нормальних умов для роботи. Їм виділили покинуте приміщення (якщо його взагалі можна назвати приміщенням) в жахливому стані, ремонт якого обійшовся б у кілька разів дорожче, ніж будівництво нового штабу. Та справа навіть не у грошах і довгих місяцях ремонту. Грибок у тій будівлі настільки глибоко проник в конструкції, що його звідти вже ніяк було не “викурити”. Тому й вирішили робити все “з нуля”, використовуючи блочно-модульні конструкції. По-перше, це швидко, по-друге – зручно, адже не потрібно оформлювати дозвіл на будівництво, до того ж за необхідності будівлю можна передислокувати.

Чому допомога саме цій бригаді? Чому не закупка бронжилетів, медикаментів... Юрій Бірюков, засновник фонду “Крила Фенікса” пояснив, що такі запитання моментально розбиваються об сувору правду життя: бригада працює на повну, вона – боездатна і кожного дня виконує свої прямі обов’язки. І якщо робота офіцерів – захищати нас, то наше завдання – допомогти їм, – додає Юрій.

– Та й саме місце для мене є знаковим, – коментує Фенікс. – Я виріс у цьому районі. Із дитинства лазив по аеродрому, роздивлявся списані літаки. Мене запитували, чому саме вони, чи не здадуть. Можу точно сказати: не здадуть. Одного разу вже рятували. Сподіваюсь, що “рятувати” більше не доведеться і можна буде просто займатись бойовою роботою. А коли я зустрівся з офіцерами 10-ї бригади, я ще більше переконався, що ми зробили правильний вибір. Ми багато обговорювали і конкретних речей, і не дуже конкретних. Мені розповідали подробиці операції з порятунку наших вертольотів, на мене виплеснули емоції болі і гніву за дії деяких політиків. І мене переконали, хоч і ніхто не робив цього спеціально,

що в нашій армії є Офіцери. І я захотів їм допомогти, їм також. Я б усім допоміг, усіх розселив, взув, та, на жаль, можливості не безмежні. Цього разу я також відкрив окремий рахунок для збору коштів, що підуть на будівництво штабу. Наприкінці квітня анонімний спонсор “ошелешив” мене сумою в 30 тисяч доларів. Так от, цей приклад виявився заразним, зі мною почали контактувати бізнесмени. Група підприємців із Миколаєва передала мені майже півмільйона гривень, частину з них також використали для будівництва штабу.

Офіцери не втомлюються дякувати волонтерам та громадянам, які перераховували кошти на будівництво, і Юрію Бірюкову особисто. Кажуть, до появи штабу технічному персоналу доводилось розташовуватись прямо на полі чи у вертольотах.

– Після того, як наша бригада була перебазована із Криму до Миколаєва, гостро постало питання про розміщення штабу на аеродромі, – пояснює полковник Микола Литвиненко, начальник штабу бригади. – Усе почалось із того, що ми зустрілись із Юрієм Бірюковим. Увесь організаційний процес і збір коштів волонтери взяли на себе. Зводили будівлю, звісно, допомагав особовий склад бригади.

Микола Литвиненко додав, що це перша така будівля у Збройних Силах України, тому нею вже зацікавилось керівництво Міністерства оборони.

– Ми дуже задоволені новим штабом, – продовжує Микола Федорович. – В приміщеннях є усі необхідні зручності, завдяки кондиціонерам є можливість працювати, як влітку, так і взимку. До того ж у будь-який момент будівля може бути оперативно зібрана і перебазована на іншу територію.

Унікальність даної будівлі полягає ще й у тому, що для її зведення було оголошено, мабуть, перший публічний громадянський тендер на оснащення армії.

– Я не є унікальним у своєму бажанні жити в якіснішій Україні, – пояснює Юрій Бірюков. – І починаю з себе. “Кусати” генералів – просто. Це може робити практично кожен. А ось, скажімо, їздити, не порушуючи правил, не кидати сміття на тротуар – це складніше. І жити за прозорими

правилами теж непросто. Тому ми розіслали пропозицію всім відомим виробникам і обирали постачальника на основі аналізу комерційних пропозицій.

Волонтери розповідають, що правильно обрати постачальника було найскладніше. Деякі пропозиції знімались ще на рівні телефонних розмов.

– В понеділок ввечері ми розмістили технічне завдання, а вже у вівторок почали надходити перші дзвінки і листи, – каже Неллі Стельмах. – Та ми не чекали з моря погоди, а самі шукали постачальника по відгукам на спеціалізованих сайтах, у базах даних. В тендері взяли участь компанії з Чернігівської, Київської областей, Донецька, Мелітополя, Миколаєва та Дніпропетровська. Вибір був досить складним. Ми отримали 12 комерційних пропозицій, деякі компанії надсилали їх одразу по кілька. Далі розпочався аналіз. Зразу ж були відхилені пропозиції, що перевищували термін виконання робіт і вартість, не відповідали очікуванням із приводу технологій. У решти компаній ціна відрізнялась не суттєво, тому довелось дещо переглянути критерій і обирати серед тих постачальників, що мають сертифіковану систему якості. Таких компаній виявилось три. Перемогла “ПолітехСтройКомплекс” вони надіслали фото своїх минулих робіт, знайшовся клієнт із позитивним відгуком, до того ж була вивчена інформація із відкритих реєстрів Міндоходів. Після цього почалась робота – знайшли підходяще для будівництва місце, військовослужбовці бригади викопали котлован і приступили до зведення штабу.

Модулі були виготовлені досить швидко. Вже наприкінці травня робота вийшла на фінішну пряму. Та потрібно було ще знайти транспорт для того, аби перевезти їх до Миколаєва, а також вирішити кілька дрібних задач. Та волонтери не бажать говорити про труднощі. Кажуть, головне – мати бажання, тоді все вийде. І, здається, є усі підстави, аби їм вірити і брати з них приклад. Адже, що ми бачимо тепер? Перефразовуючи слова відомої пісні: штаб стоїть, світло горить. Залишилось знайти ножиці, аби перерізати стрічку. Ніхто не бачив?

**Анастасія Олехнович.
“Крила України”.**

Російським спецам з інформаційної війни досвіду не бракує, адже всю свою історію Росія веде війни, причому – війни несправедливі. Спочатку – інспірована російською політичною та бізнес-верхівкою війна у Чечні. За нею – друга чеченська кампанія. Грузія. Тепер – Україна. Враховуючи те, що ще чверть століття тому всі ми, росіяни, українці, грузини, чеченці та представники десятків і десятків інших національностей були співвітчизниками, очевидним є те, що просто так пересічний росіянин не міг зненацька зненавидіти всіх та кожного – імперській владі необхідно було щоразу створювати образ ворога. Так, якось непомітно чеченці водночас стали для росіян “чехами” та “чічами”, грузини – “гризунами”, а ми, українці, вже не просто “хохлами”, як завжди пересічні росіяни називали нащадків Шевченка та Гоголя, а “фашистами” й “бандерівцями”. І ніхто з російських громадян не бачив і не хотів бачити того, як під бомбами російських літаків і снарядами знову ж таки російських артилерійських установок гинули у Чечні діти й жінки – усі бачили по телебаченню лише знущання чеченських катів над полоненими російськими солдатами. Ніхто і слухати не хотів про те, що це Росія розв’язала війну із Грузією, а не навпаки! Ніхто і зараз не бачить того “райського” куточку, на який війною та ставленням, як до непотребу, перетворив Кремль колись квітучі Осетію та Абхазію.

“КРИМНАШ” – кричали заслані козачки та наївні кримчани, яким не вдалося вирости з радянських штанив, а що тепер? Початок тотального зубожіння, стрімке зростання цін буквально на все, загроза продовольчої кризи та інші “блага”, отримані від “добраго царя”. Так само ставляться росіяни й до нинішньої ситуації на Донбасі. Якщо терористи обстрілюють українські війська й житлові квартали своїх же земляків з території церковного двору – за декілька днів у російських ЗМІ з’являється “смажена сенсація” про те, що це накоїла “хунта”!

Про “хунту” – взагалі окрема розмова. Лише, розраховуючи або на тотальну безграмотність електорату, або ж, будучи впевненими на всі сто у дієвості своєї пропагандистської машини, кремлівський режим міг вкласти у голови російських громадян сентенції про “хунту”. Адже будь-яка освічена людина знає, що хунта – це військова диктатура, влада генералів та полковників (згадаймо сумнозвісних “чорних полковників” у Греції!), які здобули її внаслідок військового перевороту. Тож, хто з військових при владі в сьогоднішній нашій Україні? Жодного! Натомість, у Російській Федерації влада якось незрозумілим шляхом зненацька перейшла з рук нині покійного першого російського президента Бориса Єльцина до рук колишнього підполковника КДБ, який і досі залишається при владі, розставивши до того ж на ключові пости інших офіцерів та генералів армії та спецслужб. Тож – де є справжня хунта?!

Зрештою, нічого нового російська пропаганда не винайшла: фахівці зі спецоперацій інформаційного характеру обрали метод точкових ударів по свідомості своїх громадян, прекрасно знаючи, куди, власне, бити. З радянських часів кожному громадянину “великого й могутнього” СРСР були ненависні такі поняття, як “фашизм”, “нацизм”, “націоналізм”, “бандерівці”, “хунта” тощо.

Добалакалися навіть до того, що до когорти “фашистів” додали і євреїв! І – нічого, мовою тих самих ідеологів, “піпл схавав”! За цих обставин не можна не оцінити прекрасне почуття гумору Ігоря Коломойського, який одразу ж вдягнув футболку із написом “Жидобандера”! Але ж жарти жартами, а на сході країни летить кров. І все – завдяки майстерності кремлівських політехнологів і фахівців з інформаційної боротьби, яким вдалося задурити голови простих росіян та певної кількості мешканців Донбасу...

Образ ворога російські кишенькові масмедіа створювали під опікою спецслужб доволі ретельно. Що стосується України, то це також робилося не в одну мить і – аж ніяк не цього року. Достатньо буде згадати принаймні декілька популярних у Росії та й, чого гріха таїти, в тогочасній Україні кінострічок на воєнну тематику, щоб усе стало на свої місця. У 2004-ому росіяни зняли досить непоганий фільм “72 метри” про життя радянських-російських військових моряків. Гарний сюжет, прекрасна гра акторів, але... У фільмі відверто висміювалися радянські морські офіцери, які у 1992 році склали Присягу на вірність українському народові. Тож не дивно, що голова Київської організації Спілки письменників України назвав тоді цю стрічку українофобною. Далі – більше. Рік 2006-ий, серіал “Автономка”. Тут бідолашних дружин російських підводників Чорноморського флоту “кляті хохла” не беруть на роботу у Севастополі через незнання української мови та й взагалі всіляко утискають. Два роки по тому, у 2008-ому росіяни зняли прекрасний фантастичний фільм “Ми з майбутнього” з розряду альтернативної історії. Стрічка завоювала чималу популярність не лише в Росії, а й в Україні та взагалі на пострадянському просторі. Але ж антиукраїнські плани у Кремлі були вже тоді, і обивателя потрібно було готувати до того, що українці – вороги! І ось у 2010-ому знімається продовження картини, фільм “Ми з майбутнього-2”, у якому висміюються “бандерівці” і УПА, які зображуються, як неорганізовані бандформування, що не мали єдиної форми одягу, брудні, вічно напідпитку, жорстоко вбивали мирних радянських громадян. Цілком природною була реакція України: ряд українських політологів і, зокрема, Павло Булгак, назвали цей фільм новою формою пропаганди. Міністерство ж культури та туризму України не рекомендувало фільм до показу в Україні через провокаційний в моральному плані характер деяких його епізодів та розпалювання цим міжнародної ворожнечі.

Цікавим фактом є те, що у другій частині фантастичної двології актор Данило Козловський, який грав головного героя, відмовився зніматися через те, що вже мав вигідні пропозиції від іншого режисера. Тоді його та директора актора Дмитра Савельєва почали відверто шантажувати продюсери фільму, а генеральний директор A-1 Kino Video Людмила Кукоба навіть стала загрозувати крахом подальшої кар’єри через те, що “фільм замовили такі люди, яким не відмовляють”. Отож, зрозуміло, за чим сценарієм знімалися всі ці “високопатріотичні шедеври”.

Ще один штрих до загальної картини. Змальовуючи жертви “катів-бандерівців”, росіяни сором’язливо замовчують той факт, що в рядах власівської Російської визвольної армії та багатьох інших організацій профа-

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

“Я помер вчора під горою Карачун...”

Коли я почув ці слова – початок вірша у відеоролику в одній із соціальних мереж, то перше, що спало на думку, була згадка про десятки загиблих і поранених на горі Карачун під Слов’янськом українських військовослужбовців. Тому і вирішив додивитися й дослухати до кінця. Але... Достатньо було почути решту цієї, з дозволу сказати, “поезії”, і стало, відверто кажучи, огидно! Прийшло й розуміння того, із чим довелось стикнутися: ці проникливі й начебто щирі рядки були нічим іншим, як черговим “продуктом” російської антиукраїнської інформаційної машини...

шистського та відверто фашистського гатунку проти радянського народу воювало в рази більше росіян, ніж в УПА українців! І УПА боролася на два фронти – проти Червоної армії та Вермахту, а російські фашисти й націоналісти та укомплектовані ними з числа емігрантів, зрадників та малодушних військовополонених дивізії й цілі корпуси – виключно у складі Вермахту, СС та Люфтваффе – проти радянських військ та населення СРСР! Ми згадали лише три фільми, а скільки їх було всього! Фільмів, телепередач, ток-шоу, газетних публікацій тощо. І у всіх – чергування висміювання (“хохла”, “сало”) з прямими звинуваченнями у всьому і вся – проамериканська влада, ті ж самі фашисти-бандерівці, вигадані крадіжки Україною газу та десятки інших великих та не дуже капостей. Усе, образ ворога в особі українця було створено, талановиті спадкоємці геббельсівської пропаганди нового, кремлівського гатунку постаралися на славу, що, відповідно, одразу ж віддзеркалилося на їхніх рахунках у закордонних банках!

А далі інформаційна війна почала набирати обертів вже безпосередньо напередодні анексії Криму, під час його окупації та продовжилася із початком бойових дій на сході України. Штатні російські “тролли” з числа співробітників спецслужб, проплачені “тролли” з числа звичайних інтернет-користувачів та непомітне, але фахове спрямування їхньої “роботи” в інтернеті з боку професіоналів у галузі інформаційних спецоперацій. Починалося все начебто невинно – з “фотожаб” та так званих “демотиваторів” у соціальних мережах, неправдивих повідомлень (фейків), які одразу ж починали масово обговорюватися. Тепер російські “спеціформоператори” пішли далі, вийшли, так би мовити, на якісно новий рівень. Відверто кажучи, якщо б я був громадянином Російської Федерації чи бодай мешканцем Луганщини або Донбасу, де, як відомо, по телевізору можна побачити здебільшого лише російські, а не українські канали, то, почувши проникливий вірш “Я помер вчора під горою Карачун”, а також – побачивши емоційний кліп із дитьми й дружинами, “сусідом Серьою”, яких убив “вихований фашистом” український вояк, напевно, сам би взяв до рук автомата й пішов “мочити бандерлогів”!

Ось – цей, з дозволу сказати, шедевр:

“Я умер вчера под горой Карачун...
За что – не пойму, может кто-то подскажет...
Стрелявший сказал мне, что я террорист.
Наверное, вскрытие это покажет...
Ни бронжилета, ни ПЗРК
в руках моих не было, только ребенок.
“ВЫ ВСЕ ТЕРРОРИСТЫ !!!” – стрелявший орал,
фашистом воспитанный, видно, с пеленок.
Я умер вчера под горой Карачун
с ребенком, с женою, с соседом Сергеем.
Мы думали все, что война далеко,
война не для нас, ... а она у порога.
Мы думали: “Все обойдется, пройдет.
Все как-то уладится и рассосется.
Мы мирные люди, стрелять не хотим...”
А в дом уже мина шальная несется...
И я пожалел, что с дивана не встал,
своей дом защитить, и соседа Сергея!
Что я мирным был, а не с тем пареньком,
что нас прикрывал с “калашом” у дороги!
Я вдруг пожалел, что не сбил вертолет,
огнем поливавший жилые кварталы!
Я вдруг пожалел, что уже опоздал...
А в город нацисты ползут и вандалы.
И я пожалел, что я умер вчера
как мирный, а не как ополченец!
Что ждал я чего-то, а не защищал !!!”

Наскільки професійно з точки зору інформаційної боротьби написано ці рядки й зроблено відеоролик! Лицемерство російської влади й тих, хто на неї працює, не має меж! На Карачуні вбито й поранено десятки наших хлопців, збито вже два вертольоти, українські солдати вогнем відкривають лише у відповідь, а люди, необізнані з реаліями тамтешніх подій, бачать ситуацію, розвернуту на 180 градусів – з точністю до навпаки. Ось – що таке інформаційна війна. Ось – що таке майже знищена українська військова журналістика, не до кінця сформовані й навчені підрозділи ІПСО – інформаційно-психологічних операцій та звичка не бачити у східному сусіді ймовірного противника.

Звичайно, намагатися щось роз’яснити нашим рідним та знайомим, які живуть у Росії, по телефону чи у соціальних мережах уже запізно та й марно – пропаганда Кремля зробила свою чорну справу. А нам потрібно бути морально готовими до того, що інформаційна війна, яку Росія веде проти України, набирати нових обертів і набуватиме нових форм. Готуватися до цього та вчитися протидіяти – інакшого виходу немає. На війні – як на війні...
Олексій Тригуб. “Крила України”.

“Просто кажу: Я буду! І хлопці знають, що я “прилечу” і ЗМУШУ їх жити”

Те, що цей чоловік не боїться смерті, відчувається у першу ж хвилину розмови із ним. Що-дня він кидає їй виклик і добровільно рушає під кулі. На шаленій швидкості, почепивши український прапор, він їде рятувати наших хлопців.

На війну, як на роботу

Армен Нікогосян довгий час працював хірургом у Росії, сам він родом із Вірменії. Та нині про колишнє мирне життя чоловік згадує рідко і вважає Україну своєю другою батьківщиною. Армен – медик-доброволець. Він завжди там – де найбільша стрілянина. Завжди поруч, завжди готовий допомогти. Він змусив жити сотні українських хлопців. Нерідко він є єдиним, хто приїжджає рятувати поранених.

– У мирному житті я працював у Сибіру, – пояснює Армен. – Коли в українській історії розпочався Майдан, я зрозумів, що тут я потрібен значно більше, ніж в Росії, і прийняв рішення виїхати звідти. Ми називали себе медичною сотнею. В медпункт, де я оперував, 20 грудня одного за одним зносили десятки поранених. Тоді здавалось, що це найскладніші дні в житті. Зараз розумію, що то були тільки квіточки.

Німецький реанімобіль, який тепер візнають на усіх блокпостах, також залишився з Майдану.

– Рятівне авто належало майданівському штабу, – ділиться Армен.

Тут, якщо є виклик – значить є бій, стрілянина, складне поранення, значить мова йде про те, аби врятувати людину від загибелі. Я дуже радію, коли трапляються легкі виклики. Такими ми вважаємо, наприклад, поранення від осколків.

Якщо ти чуєш кулю, значить вона не в тобі

Постріли давно стали для медика-волонтера звичним явищем. Чоловік запевняє, що звуків пострілів боїтися не варто, адже, якщо ти чуєш кулю, значить вона не в тобі.

– За таких умов важко посміхатись, – каже Армен. – Та, оскільки я чоловік з Кавказу, звук із пострілом приймаю, як друзів, так і ворогів. Тому і на виклики завжди приїжджаю з посмішкою. Нерідко трапляється так, що по-жартуєш із пораненим, посміхнешся до нього, а він

ликим серцем і холодним розумом небезпека не лякає.

– Нас часто запитують: “Як це ви сюди змогли доїхати на “швидкій допомозі”, а наші командири навіть на БТРах не можуть?”, – розповідає медик. – Ми не раз попадали під обстріл, часто кожен сантиметр дороги є смертельно небезпечним. Та, якби боявся, сидів би вдома на дивані і дивився новини перед телевизором. Коли я їду на допомогу, я зовсім не думаю про страх чи про емоції. Я ж медик, а ще я трохи вірю в долю. Якщо мені долею судилося загинути від кулі, то так і буде, якщо судилося прожити сотню років, проживу. Хоча іноді мене називають божевільним, і частка правди в цих словах є.

“Якби доба мала 48 годин, мені б їх все одно не вистачило”

Армену зовсім не вистачає часу хоча б на елементарний відпочинок. Він рятує життя цілодобово.

– Хіба можна в умовах реальної війни на цілий день чи навіть на кілька годин залишити хлопців без допомоги? А, якщо саме в цей момент почнеться бій?, – розмірковує медик. – Я навіть засинаю із острахом і молитвою, щоб цього разу пронесло і ніч була спокійною – без поранених і загиблих. Навіть якби доба мала 48 годин, мені б все одно не вистачило. Адже хочеться відвідати усі блокпости, всім нашим захисникам приділити увагу, всім привезти гостинці. Із пустими руками намагаємось не приїжджати. Завжди веземо гостинці, воду, їжу, одяг, предмети гігієни. Хлопці залишають нам замовлення, а ми його виконуємо.

Біля усміхненого лікаря завжди багато людей і друзів – хтось підходить, щоб подякувати, хтось – щоб просто поговорити. Та не можна не запитати, як до його волонтерства ставляться колишні колеги та знайомі з Росії.

– Я дійсно прожив значну части-

тому, що він має маневрувати між БТРами. Його і ракеткою не зупиниш, що вже говорити про автоматну чергу. У нас немає іншого виходу, як мчати на шаленій швидкості, адже дорогою є кожна секунда. Якщо чесно, то настільки зухвало їздимо тільки ми. А бій за життя є не менш важливим, ніж бій із терористами.

Цинічна правда війни: на мертвих часу немає

Медик-волонтер пояснює, що смерть тут сприймається зовсім по-іншому. Що всі сили кидає на порятунк тих, хто ще має надію на життя. Коли йде бій, на мертвих часу немає.

– Мій реанімобіль можна назвати щасливим, – ділиться Армен. – Адже жоден солдат у ньому ще не пішов із життя, наскільки б у складному стані ми його не забрали. Нас не налякаєш пораненнями. Якщо ж мова йде про травми, несумісні з життям, їдемо на швидкості 170-180 і хай тільки хтось спробує нас зупинити. Хоч, в такі моменти хочеться летіти ще швидше. Частіше за все я не знаю імен поранених, та кожне обличчя запам'ятовую. Ізюмська міська лікарня за останні місяці фактично перетворилась на військовий шпиталь. Тут мою “швидку” знає кожен. Для медиків міської лікарні її поява є лихим знаком. Якщо вона приїхала, значить є “трьохсоті”.

Де голосніше сміється той, хто стріляє першим

Шлях, що його кожного дня долає Армен разом із помічниками, є непростим. Це у прямому сенсі слова – дорога на війну. Безпечних місць на цьому відрізку шляху немає взагалі. Та Армена з його смі-

буде. Цих земель ще ніхто не завоював і не завоює. А війна з легкістю може перекинутись на Росію. Ми з Україною після подій останніх місяців ще більше зріднилися.

Хтось воює автоматом, а хтось – руками і знаннями

Армен зовсім не будує планів на майбутнє. Каже, що зараз навіть на кілька годин вперед не може спланувати майбутнє. Та одне знає точно – залишатиметься на Сході доти, доки потрібна буде його допомога.

– Які можуть бути плани у такій ситуації? Навіть хлопцям ніколи точно не кажу, через скільки хвилин приїду. Просто кажу: “Я буду” і завжди дотримуюсь сказаного. Поки ми тут потрібні, ми будемо знаходитись тут. Коли всі поїдуть, ми будемо їх супроводжувати. У кожного своя роль: хтось воює автоматом, а хтось – руками і знаннями. Головне – аби чиновники не тягнули резину при прийнятті важливих рішень, бо надто вже дорого це обходиться.

Із медикаментами і обладнанням жодних проблем немає, запевняє Армен.

– Більшість медикаментів відправляють люди, дещо залишилось ще з Майдану, – каже волонтер. – Ліків більш ніж достатньо, періодично навіть ділимося із місцевим госпіталем.

Прапор на 12-метрову висоту? Без проблем!

Патріотизм до української землі у Армена проявляється не лише у врятованих людських життях. Для того, аби встановити український прапор над Донецькою областю, чоловіку довелося подолати висоту у 12 метрів.

– У кожному селі, місті, де я буваю, я вішаю український прапор, часто і просто на асфальті його малюю, – розповідає Армен. – А найцікавіше було із прапором у Донецькій області. Аби його повішати, довелося зупинити зустрічну машину із спеціальним підйомним механізмом, адже залізити самостійно на таку висоту неможливо. Хлопці зголосилися допомогти. І ось прапор вже висить над Донеччиною, а я слідкую, щоб його не зняли.

– Після подій на Майдані мене назначили головним лікарем Межигір'я. Там я і познайомився зі своїм нинішнім помічником Іллею. Скоромі зрозуміли, що наша допомога більше потрібна на Сході. І першого травня ми вирушили на війну. Чесно признатись, я не пам'ятаю, щоб роздумував над тим їхати чи ні, я просто знав, що тут я потрібен.

“Ніхто не викликає мене через нежить. Кожен випадок – смертельно небезпечний”

Для українських хлопців Армен давно став мамою і татом. І не лише тому, що кожного дня привозить гостинці, а тому, що він завжди приїздить із посмішкою і завжди знаходиться десь поруч.

– Складних випадків тут дуже багато, фактично кожен виклик є складним, а часто і смертельно небезпечним. На війні ніхто не викликає лікаря із нежиттю чи іншими звичними у мирному житті речами.

уже відмовляється від знеболювального. Адже перед тим, як почати щось робити, людину потрібно полюбити. Хоч і часу на розмови часто не має, доводиться діяти дуже швидко. На місці ми зупиняємо кров, надаємо першу медичну допомогу. Часто доводиться прямо в автомобілі діставати кулі та осколки. По дорозі зідзвонюємось із лікарнями, щоб спеціалісти були напоготові.

Армен розповідає, що нерідко перед ним стоїть завдання не так надати першу медичну допомогу, як ЗМУСИТИ людину жити. І, на щастя, це в нього виходить добре. Хоча працює волонтер зовсім не заради вдячності врятованих солдат і вже точно не тому, що йому хтось за це платить, а просто через те, що йому не байдуже.

– Добро – це не наука, воно є дією, – вдумливо промовляє чоловік. – У хвилини, коли ми веземо важких поранених, Ілля може конкурувати із найвідомішими гонщиками. Відмінність лише у розбитій трасі і в

ну життя в Росії, – пояснює чоловік. – Та в тому районі, де я проживав – дуже хороша діаспора, багато українців. Усі вони схвально поставились до того, що я покинув службу в Росії та переїхав туди, де на даний момент потрібніший. Та й воюємо ми в першу чергу не з народом, а з російськими чиновниками і найманцями. Україну зараз хочуть поставити на коліна, але цього ніколи не

А завтра знову в бій...

Армен ділиться, що віднедавна відчуває себе повноправною частиною прекрасного українського народу, що перш за все хоче мирного спокійного життя... Та часу на сантименти у чоловіка немає. Адже завтра – знову в бій! В бій за життя!

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

КОНТРАКТИ

Російські моряки прибули до Франції

Підписаний в 2011 році контракт між Парижем і Москвою стосовно будівництва "Містралей", у контексті подій в Україні набрав чимало галасу в Європі. У той час, коли офіційна Франція стримано наполягає на виконанні контракту, самі ж французи виступають проти його реалізації. Як повідомляє Reuters, напередодні прибуття російських моряків, 29 червня, у порту Сен-Назер відбулася акція протесту проти продажу "Містралей". Поки що малочисельна. У демонстрації брали участь півсотні осіб. Втім, на думку експертів, ближче до жовтня

подібні акції ставатимуть дедалі масовішими.

Поряд із цим, президент Франції Франсуа Олланд наголошує на тому, що поки немає санкцій, які перешкодили б реалізації угоди із Росією. Принаймні це стосується першого із вертольотоносців. І Париж у своєму рішенні залишається неприступним, незважаючи навіть на позицію НАТО та США. Зовсім недавно група американських конгресменів звернулася до Франції із проханням анулювати контракт. Парламентарі пропонують продати кораблі або здати їх в оренду НАТО. На їхню думку, такий крок

На початку тижня близько 400 моряків з Росії прибули до французького Сен-Назера, де протягом кількох місяців проходять навчання на вертольотоносця типу "Містраль", які Франція, відповідно до контракту, будує для Росії. Варто зазначити, що російські військові моряки мали прибути на навчання ще місяць тому. Та, спочатку через поломку навчального корабля "Смольний", а потім і з інших причин, які не повідомлялись, закордонна "практика" у Франції відтермінувалася. Російські моряки повинні навчитися керувати вертольотоносцем, перший із яких вже у жовтні нинішнього року має бути переданий ВМФ Росії.

став би чітким сигналом російському президенту Путіну.

Нагадаємо, підписаний в 2011 році контракт між Парижем і Москвою передбачає, що французька держкомпанія військового суднобудування DCNS і суднобудівна компанія STX France повинні побудувати два вертольотоносці. Крім того, Росія одержує можливість побудувати на своїх верфях ще два десантних кораблі типу "Містраль". Вартість першого корабля, побудованого у Франції, за даними "Російської газети", складе 720 мільйонів євро, другого – 650 мільйонів.

НОВИНКИ

S-97 Raider готується до першого польоту

Новітній ударний вертоліт S-97 Raider виробництва американської компанії Sikorsky Aircraft Corp. готується до першого польоту. Складання першого літаючого прототипу наближається до фінальної стадії. На борт вертольота вже встановлені радіоелектронне та навігаційне обладнання і навіть проведені перші випробування бортових систем S-97 Raider.

На відміну від ескізного проекту, вертоліт одержав конструктивні зміни й додаткове бронювання кабіни екіпажа. У найближчі кілька тижнів проходить приймальні випробування багатофункціональні дисплеї й органи управління.

S-97 Raider створюється на базі високошвидкісного прототипу компанії під назвою X2. Дана модель крім співвісних несучих гвинтів оснащена й хвостовим штовхаючим гвинтом, а також крилами невеликої площі для створення підйомної сили. Така конструкція дозволить розвивати машині

швидкість до 460 км/год, що на 100 км/год більше швидкості, доступної існуючим вертольотам. Радіус дії при цьому збільшиться вдвічі. Вертоліт призначений для заміни морально застарілого розвідувального вертольота Bell OH-58 Kiowa Warrior. S-97 Raider планується підняти в повітря вже наприкінці цього року.

Перший вертоліт корпорація Sikorsky Aircraft Corp. планує передати на випробування збройним силам США в 2015 році. А вже починаючи з 2017 року – поставити перші серійні зразки на озброєння.

США направляють до Іраку ще 300 військових

АНТИТЕРОР

У зв'язку з різким спалахом терористичної діяльності в Іраку, США прийняли рішення відрядити до країни близько 300 американських військовослужбовців. Про це повідомили у прес-службі президента США.

Як говориться в тексті повідомлення, спрямованого президентом Бараком Обамою до керівництва Конгресу, зважаючи на ситуацію в Багдаді, віддано наказ про направлення до Іраку близько 200 військовослужбовців. Вони забезпечуватимуть безпеку американського посольства й об'єктів його підтримки, а також міжнародного аеропорту Багдада.

Цей контингент перекидається для захисту американських громадян і власності США, якщо виникне така потреба. Він буде повністю екіпірований для участі в бо-

ювих діях. Військовослужбовці залишатимуться в Іраку, поки того вимагатиме обстановка. Як повідомив прес-секретар Пентагона контр-адмірал Джон Кірбі, до Іраку додатково перекинуть ще 100 військовослужбовців, які вже перебували в зоні оперативної відповідальності центрального командування збройних сил США. Відповідно до інформації прес-секретаря Пентагона, підрозділу військовослужбовців буде приданий вертолітний загін. Також у своєму розпорядженні підрозділ матиме безпілотні літальні апарати.

РЕФОРМИ

ВПС США піднімає максимальний вік новобранців до 39 років

Завдяки новій політиці ВПС США військовим авіатором відтепер можна стати й у 39 років. ВПС підняли максимальний термін вступу на службу з 27 до 39 років. Тобто ВПС може стати кращим вибором для тих, хто відчув потяг до служби у війську, але зробив інший вибір раніше. Про це повідомляє Military.com.

У той же час максимальний вік новобранців для армії становить 35, ВМС і морської піхоти – 34 і 28 років відповідно. Звичайно, за "літніми" новобранцями наглядатимуть більш ретельно, особливо у контексті навантажень на організм. Якщо існуватиме тенденція більшого виснаження та підвищення трав-

матизму, ВПС може встановити додаткове вікове обмеження.

Нова політика припадає на час, коли триває скорочення військового бюджету, вихід США з декількох конфліктів і "рекрутингова криза". З 2009 по 2013 рік кількість новобранців знизилася з майже 32 000 до 26 тисяч.

ТЕНДЕР

Raytheon та Eurosam змагатимуться за польський контракт

На початку тижня польське мініборони заявило, що за контракт на створення системи ППО країни боротимуться американська компанія Raytheon і французький консорціум Eurosam як претенденти на контракт. Як повідомляють польські ЗМІ, його вартість оцінюється близько 7,9 мільярда доларів США.

Таким чином із боротьби у тендері вийшов підрозділ американської компанії Lockheed Martin – консорціум MEADS. У мініборони Польщі стверджують, що остаточно переможця тендеру оголосять вже до кінця року.

У цьому році через кризу в Україні Польща прискорила процес реалізації плану модернізації збройних сил. Протягом десяти років польки мають намір

витратити на ці потреби 140 мільярдів злотих. На відміну від більшості європейських країн, Польща зберегла свій військовий бюджет незмінним навіть після глобальної фінансової кризи 2008-го року. Відповідно до закону, мілітарний бюджет країни зафіксовано на рівні 1,95 відсотка від валового внутрішнього продукту, який цього року складає 32 млрд злотих.

Витрати на ці потреби 140 мільярдів злотих. На відміну від більшості європейських країн, Польща зберегла свій військовий бюджет незмінним навіть після глобальної фінансової кризи 2008-го року. Відповідно до закону, мілітарний бюджет країни зафіксовано на рівні 1,95 відсотка від валового внутрішнього продукту, який цього року складає 32 млрд злотих.

Туреччина доозброює безпілотники

НА ОЗБРОЄННЯ

Турецька аерокосмічна компанія TAI провела випробування авіаційної версії ПТКР типу Cirit з борта прототипу нового ударного БЛА ANKA-A, який за своїми характеристиками співставний американським БЛА Predator. Ракета Cirit має калібр 70 мм, оснащена напівактивною лазерною голівкою самонаведення із дальністю стрільби до 8 кілометрів. Випробування проведені неподалік військового аеродрому Ескішехір.

Ударний безпілотник серійної версії ANKA-B, в інтересах якого і проводилися тести, буде здатний літати на висоті до 9800 м. Оперативна висота складає 3000 м, а тривалість польоту 24 години. Перший політ прототипу ANKA-B запланований на другу половину 2014 року.

НАНОТЕХНОЛОГІЇ

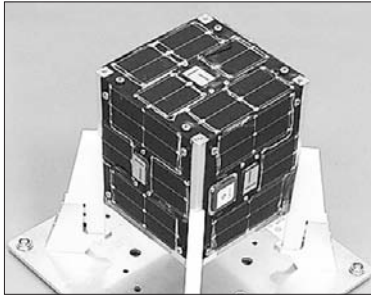
Перший український наносупутник – на орбіті

На навколоземній орбіті успішно працює створений у Національному технічному університеті України “Київський політехнічний інститут” перший український наносупутник “PolyITAN-1”.

Наносупутники – це клас малих штучних супутників Землі, створення яких стало можливим завдяки розвитку мікромініатюризації та нанотехнологій. Нині вони все частіше використовуються для різноманітних космічних досліджень.

У НТУУ “КПІ” розроблено наносупутник формату “Cubesat” (Кубсат) масою приблизно 1 кг і розмірами 10x10x10 см. Він складається з чотирьох модулів-підсистем: модуля енергозабезпечення, модуля радіолинії, модуля управління і модуля корисного навантаження. Створила супутник група молодих науковців та інженерів теплоенергетичного і радіотехнічного факультетів, факультету електроніки, а також Інституту телекомунікаційних систем НТУУ “КПІ” під керівництвом кандидата технічних наук Бориса Рассамкіна. Усі модулі, розроблені при створенні цього апарату, можуть бути використані для цілої серії інших супутників.

За словами проректора НТУУ “КПІ” з наукової роботи академіка НАН України Михайла Ільченка,

метою запуску супутника “PolyITAN-1” є відпрацювання технологічних режимів польоту; створення та дослідження сонячних датчиків для малих космічних апаратів; перевірка енергетики розроблених в університеті сонячних джерел живлення; адаптація до умов космосу і вдосконалення для майбутніх польотів цифрових каналів передачі інформації із супутника на Землю та команд управління ним; дослідження впливу космічного простору на роботу електронних підсистем супутника; дослідження функціонування систем GPS оригінальної конструкції.

Для відстеження польоту космічного апарату і проведення запланованих досліджень в університеті створено центр з необхідним випробувальним обладнанням. Результати, отримані в процесі польоту, молоді дослідники використовуватимуть у тому числі й при проектуванні нових конструкцій малих супутників, створення яких передбачено угодами, укладеними НТУУ “КПІ” з іншими університетами.

Власне, цей запуск також здійснено у рамках міжнародної співпраці КПІ з університетами інших країн: після презентації інженерної моделі наносупутника в Інституті імені Калмана (Бельгія) київських політехніків було запрошено до участі в Міжнародному проєкті QB50, в якому брали участь ще кілька десятків університетів.

Запуск супутника “PolyITAN-1”, розробленого київськими політехніками, став можливим завдяки фінансовій підтримці Фонду імені академіка В. С. Михалевича, повідомляє прес-служба Міністерства освіти і науки України.

СПРАСТУВАННЯ

Україна спростувала припинення поставок ракет для “Морського старту”

Україна не збирається припинити поставки ракет-носіїв “Зеніт-3SL” для міжнародного проєкту з комерційних запусків зарубіжних супутників зв'язку з морського космодрому Sea Launch (“Морський старт”) в Тихому океані, повідомив глава Державного космічного агентства України Юрій Алексєєв.

“Україна все, що необхідно для Sea Launch, поставляла, постачає і готова поставити. Для Sea Launch – без проблем”, – сказав Алексєєв.

Раніше ЗМІ з посиланням на джерела в космічній галузі Росії повідомляли, що унікальний плавучий космодром “Морський старт” можуть законсервувати на два роки. Причина в тому, що виробництво ракет-носіїв “Зеніт 3SL” знаходиться на Україні.

ВИПРОБУВАННЯ

Парашути Orion витримали

NASA завершило найскладніші випробування з імітацією польоту парашутної системи космічного апарату Orion.

Тестова версія Orion успішно приземлилася на пісок пустелі Аризона після того, як її скинули з літака C-17 з висоти 10 668 метрів. Випробування парашутів системи вперше пройшли з такої великої висоти. Крім того, інженери додали додаткове навантаження на парашути, дозволивши тестовій версії Orion провести 10 секунд у вільному падінні, що збільшило швидкість апарату і аеродинамічний тиск.

По закінченні вільного падіння Orion розкрилися парашути перед-

нього відсіку, знімаючи покриття переднього відсіку, що дуже важливо для того, щоб вся система працювала, як потрібно. Покриття переднього відсіку – це захисний кожух, який залишається на космічному апараті до тих пір, поки він не розпочне повторний вхід в атмосферу Землі. Парашути, які уповільнюють рух Orion до швидкості, необхідної для того, щоб здійснити безпечне приземлення, розташовані під кожухом, тому кожух повинен бути скинутий до того, як розпусяться парашути.

Росія осліпла

КОСМІЧНЕ ФІАСКО

Міноборони Росії втратило останній геостационарний супутник системи виявлення стартів балістичних ракет “Око-1”, що є частиною космічної системи попередження про ракетну атаку. Про це повідомило агентство Інтерфакс із посиланням на не назване джерело у військовому відомстві.

За словами джерела, Росія позбулася останнього апарату 71X6, запущеного на орбіту під позначенням “Космос-2479”. За неофіційними даними, в зоні відповідальності супутника, зокрема, були акваторія Тихого океану, американська ракетна база Ванденберг і Корейський півострів.

“Проводилися всі необхідні реанімаційні заходи, але до успіху вони не привели”, – розповів співрозмовник. У тому ж місяці апарат був знятий з бойового чергування відповідним наказом.

Тим часом у прес-центрі Науково-виробничого об'єднання ім. Лавочкина, що займалося розробкою супутника, видання повідомили, що не мають повноважень для обговорення військових програм.

Не змогли дати чіткої відповіді про стан супутника і представники військ повітряно-космічної оборони.

За відомостями газети “Коммерсант”, апарат обійшовся військовим приблизно в 1,5 млрд рублів. На виготовлення супутника пішло майже 2 роки. Передбачалося, що супутники подібного типу перебуватимуть в активному стані від 5 до 7 років. Але більше п'яти років змогли відпрацювати лише два з восьми доставлених на орбіту з 1991 року (Космос-2379/2224).

За версією журналістів, зараз у Міноборони на орбіті не залишилося жодного апарату системи “Око-1”, тоді як для повноцінного її функціонування потрібно не менше двох.

Видання нагадує, що попередній супутник “Космос-2440”, запущений у

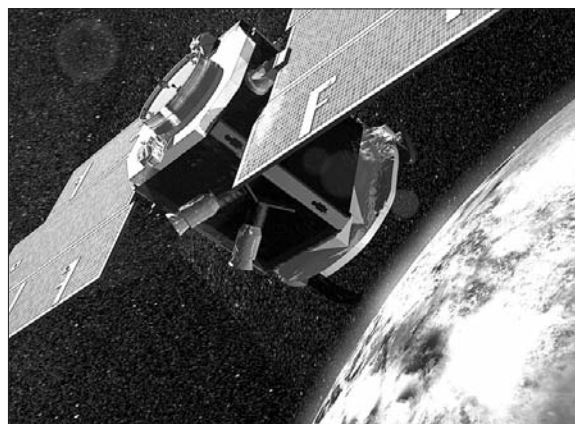
червні 2008 року, протримався менше двох років.

Проте, за словами джерела в міноборони, на високоеліптичній орбіті на даний час в рамках системи “Око-1” функціонують два інших супутника – 73Д6. Але вони здатні ефективно виконувати свої завдання тільки 3 години на добу, тому для нормальної роботи необхідна наявність 6 таких апаратів.

Коментуючи ситуацію, що склалася, у військовому відомстві зазначили, що у Росії створюється Єдина космічна система з новими супутниками, яка дозволить компенсувати втрату старих апаратів космічного ешелону системи попередження про ракетний напад.

“Перший супутник для створеної Єдиної космічної системи, як очікується, буде запущений до кінця року. Надалі планується інтенсивне нарощування можливостей орбітального угруповання завдяки запуску супутників нового покоління. Старі супутники, відпрацювавши свій термін, будуть виводитися зі складу угруповання”, – сказав співрозмовник агентства.

“На високоеліптичній орбіті продовжують функціонувати космічні апарати іншого типу. Крім того, завдання попередження про ракетний напад вирішуються наземними радіолокаційними станціями “Воронеж-М” і “Воронеж-ДМ”, розташованими в Калінінградській, Ленінградській, Іркутської областях, Краснодарському краї та інших регіонах країни. Є також станція загоризонтної локації в Нижегородській області”, – додало джерело.

НЕВДАЛИЙ ПУСК

Запуск нової ракети “Ангара” відкладено

Випробувальний запуск російської ракети останнього покоління, призначений на 27 червня був, скасований в останні хвилини через раптово виявлені неполадки. Про це доповів президентові РФ командувач Військами повітряно-космічної оборони генерал-лейтенант Олександр Головко.

“Товариш верховний головнокомандувач, сталася автоматична відміна пуску. Проводиться аналіз. Після проведення аналізу доповідь буде представлена встановленим порядком”, – доповів у ході телемови Володимиру Путіну генерал Головко.

Перший випробувальний запуск “Ангари” перенесено на пізніший термін, який не уточнюється.

Ракета, створена як послідовник ракет-носіїв “Протон” та інших ракет радянського періоду, є першою, яка була повністю створена після розвалу Радянського Союзу. Її розробка розпочата в 1993 році, а перший старт був призначений на 2005 рік, однак багато разів переносився.

За словами офіційних представників, новий апарат буде носити менше шкоди навколишньому середовищу, ніж його попередники, тому що він працює на кисні і газі, а не на високотоксичному гептилові.

Центр імені Хрунічева, в якому була створена ракета, відмовився відповісти на питання, в чому причина скасування запуску.

“Ми не можемо нічого сказати прямо зараз”, – сказав представник Центру. “Міністерство оборони буде цим займатися”.

Прем'єр-міністр Росії Дмитро Медведев назвав “Ангару” “стратегічно важливою” ракетою, яка зможе конкурувати з кращими космічними апаратами світу.

За словами офіційних пред-

ставників і аналітиків, автоматичне скасування запуску – не така вже рідкісна подія для випробувальних польотів. “Ми чекали цього з 1993 року. Почекаємо ще один день. Більш важливо, щоб вона не вибухнула під час запуску”, – заявив незалежний космічний аналітик Вадим Лукашевич.

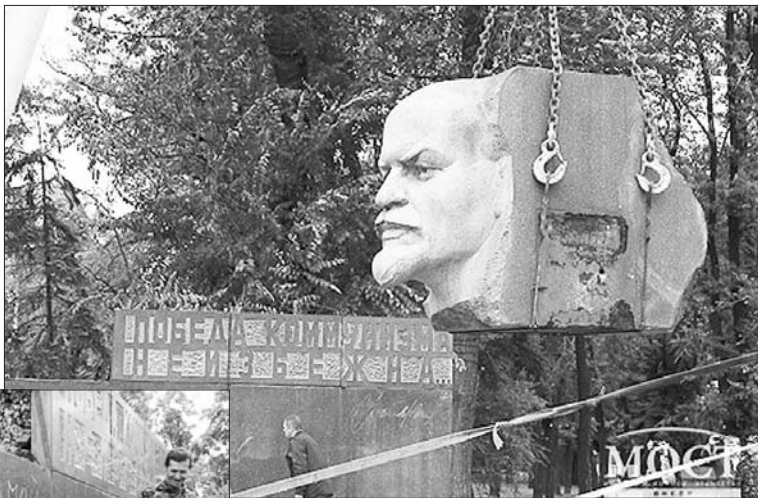
Ракета, названа на честь сибірської річки, яка бере початок в озері Байкал, виходитиме в кількаох версіях.

Ракети важкого класу “Ангара” сконструйовані для запусків пілотованих космічних апаратів. Перший такий політ запланований на 2018 рік. Апарат повинен відправитися з космодрому Східний, будівництво якого триває в даний час на Далекому Сході.

ЗАГИБЛИМ ЗА УКРАЇНУ

Мінус 1 Ленін – плюс пам'ятник 49 загиблим десантникам

На одного Леніна менше стало у Дніпропетровську. Стелу вождю світового пролетаріату знесли у день підписання асоціації з ЄС. І хоч керівництво області запевняє, що спеціально дату не вибирали, люди все ж побачили у цьому символ прощання зі старою епохою.

бридло, що він тут стоїть. Ми не можемо зберігати і захищати чужих ідолів, і патріоти неодноразово намагалися його знищити. Щодо цього місця оголошено конкурс на пам'ятник нашим землякам, загиблим в літаку Іл-76 під Луганськом.

Демонтували пам'ятник мирно – не звалили і розтрощили, а спокійно зняли із допомогою комунальників. Та подія була настільки довгоочікуваною, що подивитись на демонтаж прийшли со-

тні місцевих жителів. Брили, що простояли на одному місці з 1970-х років вантажили на спеціальну платформу під гучні і дружні вигуки "Слава Україні".

Думки щодо подальшої долі Леніна розійшлися. Хтось пропонує викинути його на смітник, хтось – укріпити за допомогою вождя блокпост, хтось – передати його в музей.

– Якщо він має цінність, хай стоїть у музеї, – запропонував Береза. – Або хто хоче – хай забере собі. Наприклад, Симоненко собі на город.

Мешканці Дніпропетровська сподіваються, що порожнім місце буде недовго. І вже створюють проекти пам'ятника героям-десантникам.

Р.С. Чи не варто й іншим українським містам взяти приклад із Дніпропетровська і попрощатись із чужими ідолами? Адже у кожній області є герої, які загинули за вільну та незалежну Україну.

Анастасія Олехнович. "Крила України".

На місці Леніна з'явиться пам'ятна стела, що вшановуватиме 49 десантників, які загинули в Іл-76 14 червня. Увічнити бійців 25-ої повітряно-десантної бригади чиновники вирішили одностайно, мешканці міста до такої ідеї також поставилися вкрай схвально.

– Був демонтований один із символів тоталітарного режиму на території України, – сказав керівник Штабу Національного захисту Дніпропетровської області Юрій Береза. – Нам просто на-

СПРАВИ МУЗЕЙНІ

Музей оновлює експозицію

Охочих потрапити на територію Філії Національного військово-історичного музею України – музею Повітряних сил, що у Вінниці, завжди вистачало. Найчастіше відвідувачами ставали школярі, проте й дорослих подивитися на грізну військово-техніку, котра стоїть чи стояла на озброєнні частин ПС ЗС України, чимало. Для когось це – розвага, а для інших – екскурс в історію, погляд у молодість. Інтерес до експозиції, між іншим, великий, оскільки подивитися дійсно є на що. На відкритому майданчику – більше 40 одиниць військової техніки: вертольоти, зенітракетні комплекси. Сотні експонатів – у залах музею. А ще стенди, документи, макети зразків озброєння та військової техніки.

Оскільки музей розташований на території Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, потрапити в нього у звичайні дні можна лише за попередньою домовленістю. Проте у дні державних та військових свят, коли в частині проходили Дні відкритих дверей, музей гостинно зустрічав усіх бажаючих.

З приводом Збройних сил України у вищій ступені бойової готовності музей посилено охороня-

– З Харківського університету Повітряних Сил імені І. Кожедуба – говорить директор Філії Національного військово-історичного музею України – музею Повітряних сил Володимир Дерновий, – нещодавно надійшли нові експонати: учбово-розрізні вироби зенітних керованих ракет зенітних ракетних комплексів С-300ПС і С-75. А незабаром планується отримати такі ж вироби для ЗРК С-200 ("Вега") та С-125 ("Нева").

ється. У зв'язку з цим можливість відвідати музей – обмежена. Та, не зважаючи на тимчасові складнощі, філія продовжує працювати. Днями відбулося чергове оновлення експозиції.

На озброєнні Зенітних ракетних бригад ПС ЗС України сьогодні перебувають лише ЗРК С-300ПС, модернізацію яких освоїли підприємства концерну "Укроборонпром".

Вікторія Вербовацька.

КОНСТИТУЦІЯ ПИЛИПА ОРЛИКА

Вікопомний документ

Конституція Пилипа Орлика – перша українська Конституція. Творіння інтелектуального генія, що викликає гордість за українство і водночас гіркоту величезної втрати. Пам'ятка світової політико-правової та філософської думки, що її подарувала цивілізованому світові українська культурна еліта, велич якої усе ще залишається недостатньо відомою і мало оціненою через трьохсотлітнє забуття, до якого доклали зусилля представники спочатку російської, а потім більшовицької імперії.

Цей історичний документ було прийнято 5 (16) квітня 1710 року на козацькій раді, в ході якої Гетьманом обрали найближчого сподвижника Івана Мазепи – генерального писаря його уряду Пилипа Орлика. Сталось це біля містечка Тігіна (турецька назва – Бендери, нині це територія Молдови) на правому березі річки Дністер (звідси іще одна назва – Бендерська Конституція).

Конституція Пилипа Орлика складається з преамбули та 16 статей. В тексті документа її автори називають Українську державу Україною, Малою Руссю, Військом Запорозьким.

Основа її становила угода між гетьманом і козацтвом, яке виступало від імені українського народу, про взаємні права та обов'язки. Це й вирізняло ухвалений документ від традиційних гетьманських статей, що базувалися на угодах між гетьманом і монархом-протектором. Уперше новообраний гетьман укладав офіційну угоду зі своїми виборцями, чітко зазначаючи умови, згідно з якими він отримував владу.

Більше того, Конституція значно обмежувала права гетьмана та передбачала створення представницького органу – Генеральної ради. Також у ній було закладено підвалини принципу поділу влади на виконавчу й судову гілки, впроваджувалася виборність посад. Такі особливості документа далекоглядно передбачали майбутні напрямки розвитку демократичних держав.

Укладання й прийняття цього документа на початку XVIII століття засвідчили високий рівень політичної культури українців,

адже окремі його положення на багато десятиліть випередили правову думку інших європейських народів. І хоча реальної сили Конституція Пилипа Орлика так і не набула, оскільки укладалася вона на чужині, а її укладачі не мали змоги повернутися в Україну, в історії вона залишилась як оригінальна правова пам'ятка, яка вперше в Європі обґрунтовує можливість існування парламентської демократичної республіки.

Цікаві факти

Повна назва оригінального документу: "Договори і Постановлення Прав і вольностей Війська Запорозького між Ясновельможним паном Пилипом Орликом, новообраним гетьманом Війська Запорозького, і між генеральною старшиною, полковниками, а також названим Військом Запорозьким, що за давнім звичаєм і за військовими правилами утверджені обома сторонами вільним голосуванням і Ясновельможного гетьмана урочистою присягою підтверджені року від Різдва Христового 1710, Квітня 5, в Бендерах". Сучасна ж назва – "Конституція", походить від дослівного перекладу скороченої латинської назви оригінального документу (Pacta et Constitutiones legum libertatumque exercitus zaporoviensis (Пакти і Конституції прав і вольностей Війська Запорозького).

Документ прийнято на двох мовах: українській і латинській. Один із примірників латинською мовою було

вивезено до Швеції королем Карлом XII і до недавня це був єдиний оригінал на збереженні у Шведському королів-

ському архіві. Український текст Конституції Пилипа Орлика вважався втраченим. Однак у 2008 році в одному із російських держархівів українським історикам досить випадково вда-

лося ідентифікувати документ, писаний українською мовою, як "Пакти і Конституцію прав і вольностей Війська Запорозького". Поки цей документ не повернуто в Україну, але є його сучасне перевидання з історичними коментарями.

Для порівняння! Американці свою конституцію прийняли у 1787 році, конституції Франції та Польщі – у 1791 році, у Російській імперії спроби створити головний документ держави були тільки в першій чверті дев'ятнадцятого століття, але закінчилися трагічним повстанням декабристів 1825 року.

Підготував Владислав Дем'яненко. "Крила України".

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

5 – 13 липня

7 липня 1929 р. почався переліт тримоторного літака Ford Tri-Motor, який за 2,5 доби перетнув США зі сходу на захід.

7 липня 1962 р. абсолютний світовий рекорд швидкості на літаку E-166 ОКБ "МІІ" встановив Г.К.Мосолов – 2681 км/год.

8 липня 1939 р. компанія Pan American відкрила перші регулярні трансатлантичні лінії на гідроплані Boeing-314.

8 липня 1948 р. відбувся перший політ реактивного фронтового бомбардувальника Іл-28 з двигунами "Нін-1", В.К.Коккінакі.

9 липня 1958 р. відбувся перший політ дослідного винищувача-перехоплювача П-1 ОКБ П.О.Сухого, М.І.Корюшкін.

9 липня 1976 р. відбувся перший політ транспортного літака Ан-32 із ТВД АІ-20Д, екіпаж В.О.Ткаченко.

10 липня 1968 р. відбувся перший політ (висіння) вертольота-гіганта В-12, В.П.Колошенко.

10 липня 1993 р. засновано в/ч А1580. Командир – В.В.Довгаль.

10 липня 1993 р. у Кіровограді створено Державну льотну академію.

11 липня 1914 р. світовий рекорд тривалості польоту на біплані "Альбатрос В-2" встановив Р.Бем (Німеччина) – 24 год. 12 хв.

12 липня 1754 р. М.В. Ломоносов продемонстрував в Академії наук "аеродинамічну машину" – модель вертольота з двома протилежно гвинтами, що обертається протилежно.

12 липня 1929 р. відбувся перший політ гігантського літаючого човна Дорнье Do-X.

12 липня 1942 р. льотчики 44-го авіаполку Ленінградського фронту капітан С.М.Альошин, лейтенант В.А.Гончарук та старший сержант Н.А.Бобров здійснили вогненний таран, накривши своєю палаючою машиною артилерію ворога.

12 липня 1944 р. на озброєння ВПС Великобританії надійшли реактивні винищувачі Глостер "Метеор".

13 липня 1896 р. народився авіаконструктор Б.І.Черановський, творець літаків за схемою "літаюче крило" і "безхвостка".

13 липня 1959 р. світовий рекорд висоти польоту з вантажем 1т – 20 456 м встановив В.Л.Смірнов на Як-25РВ.

13 липня 1969 р. відбувся запуск РН "Протон" АМС "Луна-15".

ВІТАЄМО ІМЕННИКІВ

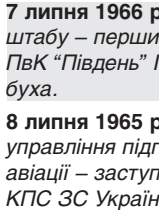
5 липня 1969 р. народився командир 56 окремого вертолітного загону Українського миротворчого контингенту Місії ООН у Ліберії О.В.Венгер.

6 липня 1971 р. народився командир в/ч А1451 О.В.Євтушенко.

7 липня 1964 р. народився заступник командувача з виховної та соціально-психологічної роботи – начальник управління з виховної та соціально-психологічної роботи КПС ЗС України О.Л.Грунтковський.

7 липня 1966 р. народився начальник штабу – перший заступник командира ПвК "Південь" ПС ЗС України І.М.Теребуха.

8 липня 1965 р. народився начальник управління підготовки та застосування авіації – заступник начальника авіації КПС ЗС України І.В.Черепенько.

9 липня 1965 р. народився головний інженер військ зв'язку та ІС штабу Командування ПС ЗС України П.В. Кадура.

11 липня 1961 р. народився заступник начальника логістики з технічного забезпечення – начальник управління технічного забезпечення логістики КПС ЗС України В.І.Гриневич.

11 липня 1960 р. народився начальник відділу безпеки польотів – старший інспектор-льотчик КПС ЗС України С.М.Жидков.

12 липня 1959 р. народився начальник інженерно-аеродромного управління логістики КПС ЗС України П.І.Яворський.

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Командир всегда был впереди...

Российская агрессия против Украины не только консолидировала украинскую нацию, но и стала лакмусовой бумажкой, благодаря которой сразу стали проявляться человеческие характеры – стало видно, кто простой обыватель, чья "хата" с краю, кто скрытый – а кто и – откровенный предатель, а кто настоящий патриот. Среди последних мы ежедневно наблюдаем образцы мужества и героизма, ведь даже нештатная ситуация может стать толчком для совершения подвига, а тем более – война... С начала проведения антитеррористической операции украинский народ узнал про десятки героических солдат, офицеров и генералов, а трое Героев, сделав для страны, всё, что могли, ушли в вечность. Один из них – 33-летний офицер-десантник, командир батальона 95-й Житомирской аэромобильной бригады ВДВ подполковник Тарас Сенюк, посмертно получивший очередное воинское звание "полковник" и высокое звание Героя Украины. "За виняткову мужність і героїзм, виявлені у захисті територіальної цілісності і незалежності України, жертвоне служіння Українському народові постановляю: присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена "Золота Зірка" Сенюку Тарасу Михайловичу – полковнику (посмертно)", – говориться в Указе Президента України Петра Порошенка № 546/2014 "Про присвоєння Т.Сенюку звання Герой України" от 20 июня 2014 года. Спросим же у земляков Тараса, житомирян, среди которых служил геройский комбат, каким же он был?..

Современные герои, какие они? Для того, чтобы человек проявил те или иные черты характера, необходимы соответствующие условия. На долю командира 1-го аэромобильно-десантного батальона 95-й оаэбр подполковника Тараса Сенюка, их выпало более чем достаточно.

Конечно, обучать военнослужащих, управлять личным составом, повышать боевую выучку и защищать Родину – это наш профессиональный долг. Но жизнь и служба подполковника Тараса Сенюка в течение последних месяцев – это яркий пример преданного служения украинскому народу.

Одесский военный институт Тарас Сенюк закончил с золотой медалью и был направлен в 95-ю отдельную аэромобильную бригаду – одну из лучших десантных частей. Прошел путь от командира взвода до командира батальона, зарекомендовал себя как креативный и опытный офицер. Как говорят его коллеги, Тарас постоянно старался совершенствовать свои знания и умения. За плечами офицера был опыт службы в миротворческих подразделениях в Ираке и Косово. А когда пришла пора защищать родную Украину, 95-я оаэбр отправилась на Донбасс...

Это тот случай, когда о человеке говорят не слова, а его поступки. Командир, который всегда впереди, командир, поведение которого всегда является примером для всего личного состава. 2 мая колонна во главе с подполковником Сенюком отправилась на выполнение очередного боевого задания.

Во время выдвижения, около 4 часов утра, противник предпринял попытку обстрела, завязался бой. Огонь был сосредоточен на первых трёх бронетранспортерах, в одном из которых находился Тарас Сенюк.

Уверенным голосом комбат по радиосвязи отдавал четкие указания. От этой уверенности в голосе у личного состава даже не возникало мыслей поддаться эмоциям, страху или подвергнуть сомнению действия командира. Бой длился около 10 минут. Огневые точки противника были надежно подавлены.

Но это было только начало, самое сложное, как оказалось, впереди. Около 5.30 в районе моста, вблизи города Славянск, снова завязался бой. Десантники Тараса Сенюка выбили сепаратистов с блокпоста и взяли под контроль мост.

Практически сразу же у моста с двух сторон начала собираться толпа с целью заблокировать движение колонны. По решению командира, на безопасном расстоянии от колонны, были выставлены бойцы с целью предотвращения провокаций со стороны толпы, осталь-

ным десантникам указаны сектора наблюдения. Казалось, все под контролем, однако расслабляться в таких условиях крайне опасно. В течение всего дня со стороны представителей сепаратистских группировок звучали угрозы уничтожения подразделения и предложения перейти на сторону боевиков со ссылкой на опыт других "героев". Особо активные провокаторы из толпы требовали сложить оружие и оставить технику в обмен на жизнь военнослужащих. Однако ответом командира батальона было четкое и однозначное "нет". Тогда от десантников потребовали сдать затворы – снова уверенное "нет". Крайним требованием было сдать боеприпасы, а в ответ – очередное твердое "нет".

Когда сепаратисты поняли, что твердость командирского решения преодолеть не удастся, они выдвинули новое требование – оставить военнослужащих национальной гвардии и внутренних войск в обмен на жизнь десантников. И на этот раз комбат отчетливо дал понять, что ни своих, ни тех, кто рядом, не оставит.

В этой нервной и напряженной обстановке прошел практически целый день. Около 17.00 наблюдатели сообщили, что в толпе замечены неизвестные с оружием. Тарас приказал занять круговую оборону. Практически сразу же в сторону подразделения прозвучали первые выстрелы. Боевики вели огонь из-за спин "мирно настроенных" граждан, знали, что десантники ответного огня не откроют. Затем полетела первая бутылка с зажигательной смесью. Она попала в силовое отделение

одного из бронетранспортеров. Подполковник Сенюк принимает единственное возможное решение в данной ситуации: вместе с подчиненными он выходит вперед и, отбиваясь от толпы, лично руководит разборкой баррикад, чтобы создать проход для вывода колонны в безопасное место. А в это время огонь по колонне из разных видов оружия только усиливался. Причем, стреляли боевики не только по военным, но и по людям, блокировавшим подразделение. На глазах у Тараса вражеские пули оборвали жизнь двух военнослужащих. Но, благодаря решимости и мужеству комбата, его четким и уверенным действиям, колонне удалось вырваться из устроенной ловушки.

Таких ситуаций, в которых Тарас Сенюк мог проявить себя как настоящий командир, потом было немало.

3 июня, очередное боевое задание – уничтожить блокпост противника. После артиллерийской подготовки тактическая группа во главе с подполковником Сенюком начинает выдвижение вперед. Комбат снова впереди с развеживательным взводом. Раздаются первые выстрелы, вражеский огонь усиливается, звучат четкие указания командира, личный состав идет под прикрытием бронетранспортеров. Среди десантников – первые раненые...

Вспоминает один из военнослужащих батальона: "Он всегда был впереди, никогда не прятался за спинами подчиненных, его поведение всегда было примером, его действия вдохновляли личный состав. Так было и в этот день, когда офицер шел бок о бок со своими ребятами".

...– Командир, огонь усиливается! Командир, пригнись! – кричал Тарасу сержант, но комбата было бы не до него, он шел впереди. Выстрелы раздавались с разных направлений и из разных видов оружия. А пуля снайпера искала именно его – КОМАНДИРА... В этот день десантники потеряли опытного командира, мужественного десантника, надежного товарища.

Командование на себя взял командир первой роты, который не оплошал и выполнил боевое задание. Десантники батальона проявили мужество, стойкость, выносливость и уверенность. У них было с кого брать пример.

– Ни одна смерть на войне не является бесполезной, – говорят десантники, – в наших сердцах и памяти командир 1-го аэромобильно-десантного батальона подполковник Сенюк Тарас Михайлович навсегда останется примером мужества, стойкости характера и несокрушимой силы воли. И каждый десантник батальона с гордостью будет рассказывать о своем командире и боевом товарище...

Ирина Муzychук.

Інформація щодо призначення одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві

1. Одноразова грошова допомога у разі у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві (далі – одноразова допомога) виплачується відповідно до Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” (із змінами), у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 р. №975 “Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві”.

2. Одноразова допомога – гарантована державою виплата. Право на її отримання відповідно до зазначеного Закону мають:

– у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві – члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого);

– у разі встановлення інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання обов'язків військової служби (в період проходження військової служби) або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби (в період проходження ним військової служби), чи встановлення інвалідності особі після її звільнення з військової служби внаслідок зазначених причин – військовослужбовці, особи, звільнені з військової служби;

– у разі встановлення інвалідності не пізніше ніж через три місяці після звільнення з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби – особи, звільнені з військової служби;

– у разі встановлення інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного військовозобов'язаному або резервісту при виконанні обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, або не пізніше ніж через три місяці після закінчення зборів, проходження служби у військовому резерві, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження цих зборів,

служби у військовому резерві – військовозобов'язані або резервісти;

– у разі отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності – військовослужбовці, військовозобов'язані або резервісти;

– отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) у період проходження строкової військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності – військовослужбовці строкової військової служби;

– отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) при виконанні обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності – військовозобов'язані або резервісти.

3. Одноразова допомога оформлюється та виплачується:

– членам сімей, батькам та утриманцям загиблого (померлого), особам, звільненим з військової служби – через обласні військові комісаріати (Київський міський військовий комісаріат);

– військовослужбовцям, військовозобов'язаним або резервістам, призваним на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві – через військові частини, яких вони проходять службу або збори.

4. Розміри одноразової допомоги не залежить від службового становища військовослужбовця і становить:

– у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві – 609 тис. грн (500-кратний прожитковий мінімум, встановлений законодавством, у 2014 році – 1218 грн).

Допомога виплачується рівними частками між особами, які мають право на її отримання. У разі відмови якоїсь з осіб від отримання одноразової грошової допомоги її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на її отримання;

– у разі встановлення інвалідності військовослужбовцю, особі звільненій з військової служби інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого ним під час виконання обов'язків військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням ним обов'язків військової служби:

за 1 групу – 304,5 тис. грн (250-кратний прожитковий мінімум);

за 2 групу – 243,6 тис. грн (200-кратний

прожитковий мінімум);

за 3 групу – 182,7 тис. грн (150-кратний прожитковий мінімум);

– у разі встановлення військовослужбовцю, особі звільненій з військової служби інвалідності, що настала в період проходження військової служби, або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням ним військової служби, або встановлення особі, звільненій з військової служби, інвалідності не пізніше ніж через три місяці після звільнення її з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби:

за 1 групу – 146,2 тис. грн (120-кратний прожитковий мінімум);

за 2 групу – 109,6 тис. грн (90-кратний прожитковий мінімум);

за 3 групу – 85,3 тис. грн (70-кратний прожитковий мінімум);

– у разі встановлення військовозобов'язаному або резервісту інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного при виконанні обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, або не пізніше ніж через три місяці після закінчення зборів, проходження служби у військовому резерві, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження цих зборів, служби у військовому резерві:

за 1 групу – 146,2 тис. грн (120-кратний прожитковий мінімум);

за 2 групу – 109,6 тис. грн (90-кратний прожитковий мінімум);

за 3 групу – 85,3 тис. грн (70-кратний прожитковий мінімум);

– у разі часткової втрати працездатності військовослужбовцю, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби без встановлення інвалідності – у розмірі, що визначається у відсотках від 85,3 тис. грн. (70-кратний прожитковий мінімум) залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється медико-соціальними експертними комісіями (МСЕК);

– у разі часткової втрати працездатності військовослужбовцем строкової військової служби, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) у період проходження військової служби – у розмірі, що визначається у відсотках від 60,9 тис. грн. (50-кратний прожитковий мінімум) залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється МСЕК;

– у разі часткової втрати працездатності військовослужбовцем строкової військової служби, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби без встановлення інвалідності – у розмірі, що визначається у відсотках від 60,9 тис. грн. (50-кратний прожитковий мінімум) залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється МСЕК;

– у разі часткової втрати працездатності військовозобов'язаним або резервістом, призваного на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби

у військовому резерві, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби без встановлення інвалідності – у розмірі, що визначається у відсотках від 60,9 тис. грн. (50-кратний прожитковий мінімум) залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється МСЕК;

5. Виплата одноразової допомоги не здійснюється якщо загибель (смерть), поранення (контузія, травма або каліцтво), інвалідність або часткова втрата працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста є наслідком:

вчинення ним злочину або адміністративного правопорушення;

вчинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння; навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, встановленого судом);

подання особою завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової допомоги.

6. Призначення і виплата одноразової допомоги здійснюється на підставі документів, перелік яких наведено нижче. У разі неподання повного комплексу документів (наприклад відсутності свідоцтва про смерть у разі загибелі військовослужбовця), підстав для призначення одноразової допомоги немає.

7. Порядок призначення та виплати допомоги:

– особи, які мають право на одноразову допомогу, звертаються з документами, зазначеними у наведеному нижче Переліку у обласний військовий комісаріат (військовослужбовці – у військову частину);

– комплект документів перевіряється та надсилається за належністю у Департамент фінансів Міністерства оборони України для розгляду їх Комісією Міністерства оборони України з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової допомоги;

– перевірені фахівцями документи розглядаються Комісією та подаються Міністру оборони України для прийняття рішення про призначення одноразової допомоги;

– після прийняття рішення Міністром оборони України кошти надсилаються у обласний військовий комісаріат (військову частину), до якого були подані документи, для виплати одноразової допомоги отримувачам.

Виплата одноразової допомоги провадиться в порядку черговості відповідно до дати подання документів після отримання Міністерством оборони коштів, передбачених на ці цілі.

Перелік документів на одержання одноразової грошової допомоги

1. У разі загибелі (смерті) військовослужбовця:

заява кожної повнолітньої особи, яка має право на отримання допомоги, а в разі наявності неповнолітніх дітей – іншого з батьків про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військоматі або військовій частині);

копія свідоцтва про смерть військовослужбовця (оригінал видають органи РАГС за місцем проживання);

витяг із наказу про виключення загиблого (померлого) військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (надає

військова частина);

копії документів, що свідчать про причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця (військова частина);

для виплати одноразової допомоги сім'ям, загиблих під час проведення антитерористичної операції – копія лікарського свідоцтва про смерть (видається сім'ї) та повідомлення військової частини про смерть військовослужбовця (надсилається військовою частиною у військовий комісаріат за місцем проживання сім'ї),

для інших випадків – копія лікарського свідоцтва про смерть (видається сім'ї), копія постанови військово-лікарської комісії про встановлення причинного зв'язку загибелі (смерті), акт розслідування щодо обставин загибелі військово-службовця (складається командиром військової частини або військовою службою правопорядку Збройних Сил України або правоохоронними органами (прокуратурою, міліцією, Службою безпеки України);

копія довідки органу реєстрації

копії документів, що свідчать про причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця (військова частина);

копія довідки ВЛК, свідоцтва про хворобу (видається медичними установами, де проводилось лікування);

копія довідки командира військової частини про причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва), видається у військової частині;

копія довідки командира військової частини про виключення зі списків особового складу частини, а для військовослужбовців строко-

вої військової служби – копія військового квитка (для звільнених із служби);

копії сторінок паспорта отримувача одноразової допомоги з даними про народження, ім'я та по батькові і місце реєстрації;

копія свідоцтва про шлюб – для виплати грошової допомоги дружині (чоловікові);

копія свідоцтва про народження дитини – для виплати одноразової

грошової допомоги дитині;

копія свідоцтва про народження військовослужбовця – для виплати одноразової грошової допомоги батькам загиблого (померлого);

копії сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;

копія свідоцтва про народження військовослужбовця – для виплати одноразової грошової допомоги батькам загиблого (померлого);

копії сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;

копія ідентифікаційного коду кожного члена сім'ї;

Всі копії завіряються у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

отримувача.

Всі копії завіряються у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

Департамент фінансів МО України.

ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ

Сергій Стаховський: “Я російським медіа інтерв’ю не даю”

Український тенісист Сергій Стаховський відмовився відповідати на запитання російських ЗМІ на післяматчевій прес-конференції під час Уїмблдонського турніру (Британія).

Після перемоги над 10-ю ракеткою світу латвійцем Ернестом Гулбісом Сергій відповів на запитання українських та західних ЗМІ, а коли прозвучало питання від представника російських ЗМІ, Сергій заявив: “Ви ж знаєте моє ставлення до російських видань. Я російським медіа інтерв’ю не даю”.

З прес-центру росіянам відразу додали: “Брехати треба менше”. А коли ті перепитали, Стаховський, виходячи із залу, повторив: “Брехати! Я не про спорт кажу...”

Варто зазначити, що ще у лютому Стаховський відмовився від спілкування з російськими ЗМІ через їх брехливість і аморальність.

ФЕХТУВАННЯ

Блискуча Ольга Харлан

Національний олімпійський комітет України назвав фехтувальницю Ольгу Харлан найкращою спортсменкою першого літнього місяця, а її наставника Артема Скорохода – кращим тренером червня.

Це звання Ольга отримує вже восьме, тому є абсолютною рекордсменкою з отримання подібних престижних нагород НОК, історія яких бере початок у 2005 році.

Олімпійська чемпіонка Пекіна-2008 і бронзовий призер Лондона-2012 продовжує підтверджувати своє лідерство на міжнародній арені. Черговим досягненням 23-річної шаблістки став блискучий виступ на чемпіонаті Європи з фехтування, який відбувся у французькому Страсбурзі, де Ольга Харлан завоювала золоту медаль в індивідуальній першості, а також разом з Ольгою Жовнір, Оленою Вороніною та Галиною Пундик виграла “бронзу” в командних змаганнях.

На даний момент Ольга Харлан – лідер рейтингу шаблісток Міжнародної федерації фехтування.

БАСКЕТБОЛ

Українки завершили відбір на Євробаскет-2015

Жіноча збірна України з баскетболу успішно завершила відбір на чемпіонат Європи-2015, кваліфікувавшись з другого місця в групі D.

І хоча ФІБА Європи зобов’язала нашу команду з міркувань безпеки всі поєдинки грати на виїзді, це не завадило команді Вадима Чечура виграти п’ять із шести матчів, пропустивши вперед за різницею очок в особистих матчах збірну Чорногорії.

Нагадаємо, перший матч проти команди Чорногорії українки виграли 75:71 (16:18, 19:11, 20:16, 20:26), а в другому поступилися – 70:76 (17:19, 19:12, 15:22, 19:23).

– Ми розуміли, що буде важко, адже коли граєш вдома, маєш перевагу, – зазначила гравець жіночої збірної України Катерина Дорогобузова. – Але у нас була сильна мотивація, адже на чемпіонаті Європи в минулому році не все вийшло. І було величезне бажання показати, що

ми можемо. Склад був дещо змінений. Всі дівчата старалися, боролися до останнього, незважаючи на те, хто був на майданчику, ми підтримували одна одну. Хотілося боротися до останнього і завершити відбір без поразок, але це спорт, нам трішки не пощастило.

ТРИАТЛОН

Єлістратова – переможниця київського етапу КЄ

У Києві відбувся етап Кубка Європи з триатлону участь в якому взяли понад 180 спортсменів.

У жіночих змаганнях перемогла Юлія Єлістратова. Талановитій українській спортсменці не було рівних в боротьбі за Кубок. Закінчивши плавання з сьомим результатом, Юлія змогла наздогнати суперниць з Німеччини та Польщі на велоетапі. А от на біговому етапі їй взагалі не було рівних. Наростивши перевагу на дистанції 10 км над найближчою конкуренткою, українка здобула перемогу в домашній гонці, випередивши на 50 секунд німкеню Лізу Зібергер і на 2 хвилини польку Агнешку Чіслак.

А от у чоловічому турнірі першість взяв португалець Педро Пальма. Другим фінішував українець Єгор Мартиненко, поступившись переможцю лише 6-а секундами. Трійку призерів замкнув угорець Акош Ванек з відставанням в 12 секунд.

ЛА-ЛА-ЛА-ЛА

“З вильотом, хлопці!”

Українські вболівальники покепкували зі збірної Росії, яка не змогла вийти в плей-офф з найслабшої групи Чемпіонату світу з футболу – 2014 у Бразилії.

ВЕСТИ

...Но любовь к родной земле оказалась важнее пресловутых спортивных наград и медалей, поэтому наша сборная уже по пути домой!

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: **КВ 17301-6071/ПР від 17.12.2010 р.**
Передплатний індекс **22242.**
Газета видається з **27.08.1999 р.**
Віддруковано у
ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед”.
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на “Крила України” обов’язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: **067-587-02-96,**
0432-59-62-26,
факс: **0432-59-60-48**
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: **С. Клименко.**
Відповідальний секретар: **О.Олександрович.**
Дизайн та верстка: **Н. Ярмілко.**
Літературний редактор: **О. Уретій.**
Тир. **8205** на місяць Зам. № **142225.**
Перший редактор **Сергій Свенцицький**

Україну захищатимуть роботи? Студенти впевнені, що так!

Над створенням "армії майбутнього" працюють українські студенти. На їх думку військовослужбовців зможуть замінити роботи, принаймні частково. Схвильовані подіями на Сході, майбутні техніки почали розробляти роботів, яких можна було б відправляти на війну замість людей. Хоч на часі, про стовідсоткове заміщення солдатів роботами мова не йде, проте, на думку українських студентів, ця ідея варта поширення.

Робот від першокурсника Дмитра Кривого обійдеться у 15 тисяч гривень. Та можливість у нього надзвичайно широка, запевняє хлопець. Пристрій обробляє дані та сповіщає про вектори загроз.

– Ця система є повністю автономною, може доставлятися в тил противника і транслювати звідти інформацію, – пояснює Дмитро. – Робот є досить швидким, і маневреним навіть під обстрілом, та й енергії робот споживає досить мало, що також є значною перевагою. Пристрій використовує власну систему навігації, бо GPS легко заглушити.

За словами Дмитра, робота він створив для антитерористичних операцій. Хлопець додає, що пристрій є надзвичайно ефективним в умовах відсутності інтернету. Робот не просто переміщується із однієї точки в іншу, а й без проблем долає різні перешкоди.

– Цей робот може зчитати інформацію на місцевості та передати її, доправити вантаж та роз-

минувати вибухівку. У стан ворога пристрій може пройти абсолютно непоміченим: безшумний, на потужних електродвигунах. За потреби, обіцяє Дмитро, робота можна доопрацювати: навчити прицільно стріляти, уникаючи ворожих куль.

Технікою хлопець захопився давно. Надихнувся він роботою батька, який був майстром та частенько вдома ремонтував телевізори та домашню техніку. Дмитро у дитинстві уважно спостерігав за кожним процесом, вчився допомагати батькові і згодом сам взявся до роботи. Хлопець ство-

рив чимало машинок на радіокерованні, робота-фарбувальника і навіть марсохід.

– Своїх роботів я створюю з підручних матеріалів. Дещо залишається від старих побутових приладів, щось приносять друзі. Ну звичайно, що сенсор та блютуз-модуль я купую сам. На одного робота доводиться витратити приблизно півтисячі гривень. Усе залежить від принципу дії конкретного робота. Наприклад, до так званого марсохода я приладнав фотокамеру і створювався він для умов із низькою гравітацією, наприклад для "Фобоса" – супутника Марса. Але він є лише прототипом і для реального космосу не придатний. Найбільше часу, як не дивно, забирає дизайн робота, тому що програми я пишу швидко і мені це легко дається. Також без проблем зібрати електронну "начинку" робота. Для створення досконалого винаходу треба місяць.

Над ідеєю "автоматизувати" армію нині працюють й першокурсники КПІ Микола з Олегом. Їхня розробка трохи "продвинутіша" за Дмитрову. Їм вдалося дещо поліпшити навігацію роботів.

Відтак, за словами молодих розробників, навігатор дає змогу чітко орієнтуватись усім користувачам групи, які використовують планшети чи смартфони. Від початку, за словами КПІшників, система розроблялася для туристичних груп, але стане в пригоді й військовим. Зазначимо, що юні розробники не приховують: понад усе хотіли би співпрацювати із військовослужбовцями, аби розробки не лягали мертвим вантажем.

*Анастасія Олехнович.
"Крила України".*

АВТОДРОМ

Ford показав наступне покоління Edge

Минулого тижня Ford представив публіці наступне покоління кросовера Edge, перша версія якого з'явилася в 2006 році. Тоді Edge експерти авторинку позиціонували автомобіль як прямого конкурента Nissan Murano. Новинка побудована на платформі Ford Global Midsize, на якій уже створюють низку авто із модельного ряду Форд, зокрема Mondeo.

Останнє десятиріччя Ford радує свої поціновувачів дизайном екстер'єра, і Edge не є виключенням. Багато в чому його запозичили у концепта. Щодо мінусів – невиразний інтер'єр, що є також традиційним для марки. Точнісінько такі ж лінії й елементи можна побачити на інших моделях Форда. Мабуть, тому головний акцент був поставлений на застосуванні нових технологій, покликаних забезпечити не лише комфортне керування, а й цілковиту його безпечність. У новому Edge є адаптивне управління, покращений асистент-паркувальник, адаптивний круїз-контроль, система попередження про зіткнення із гальмуванням, 180-градусна передня камера з омивачем. Також Edge може похизуватись надувними задніми ременями безпеки

й автоматичними дверцятами багажника. Передня й задня підвіски були перепроектовані для того, щоб краще справлятися з нерівностями дороги й шумом. У кузові збільшена частка високоміцної сталі. Як наслідок, на 26% зросла міцність кузова.

Edge є глобальною моделлю, а це означає, що, де б вона не продавалася, буде доступна з однаковими силовими установками. Передусім це – 2,0-літровий бітурбований EcoBoost на 245 к.с. і 366 Нм, 2,7-літровий EcoBoost V6 потужністю понад 300 к.с., і 3,5-літрова "шістка", потужність якої у Форд ще не оголосили. Всі агрегати комплектуються 6-ти ступінчастим "автоматом". Монопривід чи повний привід – на вибір покупця.

*Сергій Клименко.
"Крила України".*